

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11, చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 1-వ తేది మంగళవారము No. 78
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస అమావాస్య ౩౦. } సంచిక ౭౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సందభావ చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0.10-0; డబ్బు 1-కి 6-4-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

28.6-24 శనివారమునుండి 4-7-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు
డబుల్ సీరియల్ అట్రాక్షన్ ది బరిగాన్
ట్రయల్ ఎడ్జిపోలో అశ్శత సాహసకార్య
ములు వాని సింగుడాగరు మొదలగునవి గలవి.
తెదరు పుషర్సుకూడ చూపబడును.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సంచీవి మేహము, నిక్కాక శుక్ల నష్ట
ము, నిస్సత్తువ, ఆతిమూత్రము, వీటిని హఠించి మంచి బలమును,
యోవ్యవస్థను, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు
వర్షప్రసాదము. 2 డబ్బీలను వాడుదు.
20 తులముల డబ్బీ రూ 1-4-0. వి.పి. చార్జి 0-8-0,
పి. శి. ప. అందు కంపెని,
ఆయుర్వేద సమాజం వెండిపే. (నెల్లూరుజిల్లా.)

Siromani NARAYANACHARYA
Chaukhamba, Benares City.

మా దగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టు, రుద్రాక్ష, మొదల
లయినవి కోరినవాటిని సరిఅయిన ధరలకు
వి.పి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు
12 మారకీ రు 12 నుంచి 20, రుద్రాక్ష
108 వుండే సరం 1-కి ఆణాలు 6 నుంచి
రు 10, పొత్తుపంచలు 7, 8 మారకీ రు 7
నుంచి 11; పట్టుపంచలు 10-12 మారకీ
రు 14 నుంచి 35, బెంగళూరురకం వీరలు
జరిపనిచేయబడినవి. 12-16 మార వీరలు రు 46 నుంచి 150,
బనారసు జరి పట్టువీరలు మార 1-కి 12, 16 మార 1-కి
రు 25 నుంచి 150, బిడ్డలు ఆడతగిన 82 సామానులుగల్గి చిన్న
పెట్టు 1-కి రు 1-8-0, మధ్యరఖము రు 2-12-0, పెద్దరఖము
1-కి రు 5-0-0. కావలసిన సామానులకు మా కేటలాగు వుచితము.
యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, కాశీ.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి తైత్వకాకల
మాత్రలు దివ్యావ్యతము. అశ్లేష్టు, అరుచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేళ్లు, అడ్డము, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పు
లను బోగోట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
చెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే
మాన్యును. యిందు అనేకవిషయలు చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధమగుటచేతను పరమసౌకర్యము యిది చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దినవ నుడహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీ
నులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బలోసున్నా, ఖద్దరునులులో,
సున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, చక్కలమైనపట్టు, వున్నె,
ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, వీధిసాదలకు, వీలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు కేలు) మొత్తపు ధేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపిల్ల కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోరినవారు యిక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు శ్రీ రు 6-0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్లు,
బెజవాడ, దక్షిణగండియా.

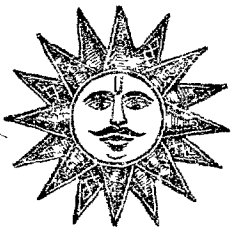
కొలుల్పుని అర్థశాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మారుడిపూడి. వేంకట
రంగయ్య, ఎం ఎ, ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రిగుప్త చక్రవర్తికి ప్రధానమంత్రియు చాణక్య
డక్షనామాంతుముగలిగినట్టి ము కాటిల్లునిచే రెండువేలగుంజత్స
రములకు పూర్వము వ్యాపకబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరి
యైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగుఱించి మనపూర్వులు
వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో గ్రంథము. దీనినాధారము చేసికొ
నియే కామంతుకాదులు వ్యాగ్రంథములనించిరి పాశ్చాత్యులు
సహిత మిట్టియధ్యయధములేదని పొగడియున్నారు. వ్రాసిన
కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లేటు పాలింపబడుచుం
డైనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందరికి నిది య
ముఖ్యమైనది. గ్రంథముచంద్రాసినవాడు కాటిల్లుడోనా కాదా,
గ్రంథకర్తకాలమేదో, గ్రంథముందు కర్తరిపబడిన రాష్ట్రాంగము
యొక్క ప్రధానలక్షణము తెల్పి-అనువిషయములను విమర్శించిన
యుపోద్ఘాతము చేసబడియున్నది. 500 ప్రతులగ్రంథము. కాలి
కోలైండు. ఖరీదు రు 4-0-0 మాత్రము.

మూమి: పూడి వేంకటరంగయ్య.
చూరాలాకాలేజి, విజయనగరం.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము చగు కుంకుమ
పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్య
మార్కును గమనింపుడు.
కరస్యాడెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ శి కంపెనీ,
21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

మైసూరు శాసనసభ

బడ్జెట్ ప్రకటనము

(స్వకీయ విశేషం)

పోలీసు వ్యయము

దెంగుళూరు, జూన్ 28: అబ్బాసు ఖానుగారు పోలీసు శాఖ వ్యయమునందు లక్ష రూపాయలు తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, అనవసరముగా యీ వ్యయ మధికము చేయబడినదినియు, ఇదివరకు యీ శాఖ లేనపుడుగూడ ప్రజలు సురక్షితముగా నుండినదియు, ఆర్థిక సంఘమువారు గూడ లక్ష రూపాయలకు మైగా ఖర్చు తగ్గింపవలెనని సూచించియుండగా ప్రభుత్వమునా లేమి దఖలు పుచ్చుకొనినది ప్రశ్నించెను. దీనిపై దీర్ఘముగా చర్చ జరిగినది. చాలమంది బ్రాహ్మణేతర సభ్యులు పోలీసుసంరక్షణయొక్క జీయవలెనని గోరిరి. రెండవసభ్యుడు దేశక్షేమముకై ఇది యుండవలెనని దలచెను.

దివానుగారు చర్చను ముగింపుచు, పరిశీలులు పూర్వము కంటే యిప్పుడు మారినందున పోలీసుశాఖ వ్యయ మధికముగావలసివచ్చెనని దలచెను. పోలీసు జవానలెములకు 4 1/2 లక్షలు శాఖ పునఃసంస్థాపనకు 2 1/2 లక్షలు చెల్లించబడెను. ఆర్థిక సంఘమువారి శిఫార్సు ప్రకారము రూ 65000 మాత్రము ఖర్చు తగ్గింపగలిగిరి. మైసూరు పోలీసు జమాను ఫీలి ఇతర చోట్లకున్న అనర్థముగా నున్నది. అట్టియొక వ్యయము తగ్గింప మనుట భాగ్యముగాదు. కోర్టులకుగూడ గవల పోలీసుశాఖ ను తగ్గింపవలెనని యెంతమాత్రము పిలువలేదనిరి. కొన్ని గ్రామములలో పోలీసు యేర్పాటులు చాలవని ఫిర్యాదుల వచ్చుచున్నవి. వ్యయ మధికము చేయుట పోలీసుశాఖ సామర్థ్యముగా ప్రవర్తించుటకుగాని ఉద్ద్యోగం లాభముగరకుగాను. ఇంచితేపు కమిటీవారు 18 లక్షలవ్యయములో 1 లక్ష తగ్గింపమని కోరగా, మైసూరునందు 17 లక్షలకుగూడ 1 లక్ష తగ్గించగలరు భావ్యముగా దనిరి.

తీర్మానము ఉపసారింతుకొనబడెను.

న్యాయశాఖ బ్రాహ్మణేతరులు

సంస్థాపనమునందు న్యాయశాఖలో దోహదమునందు బ్రాహ్మణేతరులకు తగ్గిన ప్రాతినిధ్యము లేనది ప్రభుత్వమువారికి సూచించుటకుగాను అబ్బాసు ఖాను గారు న్యాయశాఖముల వ్యయమునందు రూ 10 లక్షల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఎం. వెంకట కృష్ణయ్య గారు యందుకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడిరి. ఉద్ద్యోగులను సామర్థ్యతనుబట్టి నియమింపవలెనని బాతికేదముల బట్టి నియమింపరాదనియు, అన్ని బాతులనుండి ఉద్ద్యోగుల నియమించుటకు తగినన్ని ఉద్ద్యోగములు గలవాయని ప్రశ్నించెను.

అసవర్ణులను బ్రాహ్మణేతరుల నియమింపవేడలేదనియు, సరిసమాను లిరువురు సభ్యులను వచ్చునపుడు బ్రాహ్మణేతరులను నియమింపవలెనని గోరుచుంటిమియు పరమశివయ్య గారునిరి. పోటీపరీక్షల యందు అబద్ధుల భృగ్వలము, న్యాయబుద్ధి మున్నగునవి పరీక్షింపబడవుగాన అట్టి యేర్పాటులను సమర్థకా సమర్థులకు తెలిపికోనట దుర్లభమనియు వెలిపిరి.

రామస్వామి కెట్టిగారు, మదరాసులో ప్రబలినయున బాతికేదతత్వము మైసూరులోనికి ప్రాకిరంబలకు విచారించుచు వికమత్యముకై పాటుబడవలెనని ఎల్లరను వేడెను. ప్రభుత్వము వారు సానుభూతి అందరియెడల నొక్కరిగా నుండకుండుటచే యీవైద్యవ్యయ లధికమగుచున్నవనెను. రాజాసాహెబు, చిన్నయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, బ్రాహ్మణేతరుల జనసంఖ్య యెంతటిలో 1/4 భాగముండుట వలన ప్రభుత్వములందు తగిన ప్రాతినిధ్యముగోరుట సహజమేయని బలికిరి.

సి. వాసింహయ్య గారు సభ్యులెల్లరు వికమత్యముతో బాతికేదముల బెట్టుకొన కాసంసభలో నన్నంతవరకైన దేశక్రియమునకై బాటుబడ్డవలెనని వేటికొనెను.

ప్రధమసభ్యుడు మాంబా హుస్సేను గారు ప్రభుత్వము తరపున యిట్లు వెలిపిరి. న్యాయశాఖలో ఉద్ద్యోగముల నియమించుటకుగార్చి తాము ఫిర్యాదుగారి నూచనల ప్రకారము క్షేమవలెననియు, నిమ్మ బాతులకు ప్రోత్సాహ మొసగుట ప్రయత్నించుచున్నారని, ఉద్ద్యోగములలో నీ సూత్రము నంగీకరించుటకు పిలువదని వెలిపెను.

తీర్మానము ఇతరవాటికలెనే ఉపసారింతుకొనబడినది.

నగరాభివృద్ధి గ్రాంటులు

దెంగుళూరు మైసూరు నగరాభివృద్ధి గ్రాంటులయందు రూ 20,000, రూ 75,000 తగ్గింపవలెనని హోస్పల్లెళ్ళ రావు గారి నూచనపై దీర్ఘ చర్చ జరిగినది. చిన్న చిన్న పట్టణములకును యూనియనులకును చేసిన గ్రాంటులు చాలకుండుటచే, అచ్చట ఆశోక్యపడుపాములు, నీటిసరఫరాలు బలమైనవి విషయము దెలుపుటకై యీనూచన గావించితిని కృష్ణారావుగారు వెలిపిరి.

డి. ఎస్. మల్లప్పగారు తీర్మానమును అనుమతించుచు గ్రామములలో భాగీస్థలముల విక్రయించి కై కొనుగోనంత ద్రవ్యమునైన ఆ గ్రామముల యభివృద్ధికై వినియోగించుట లేదనియు, నగరముల యభివృద్ధికై నగరవాసులే యిచ్చుకొనవలెననిగాని ప్రభుత్వ భవనము వెచ్చింపరాదనియు బలికిరి.

పరమేశ్వరయ్యగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడిరి. మైసూరు, దెంగుళూరు నగరములు రెండును రాష్ట్రమునకు రెండుకండ్లవలె నున్నవి. కావున వాటికై ప్రభుత్వము వారు విరివిగా ఖర్చు చెల్లవలయును. గ్రామముల భవనమునై నగరములు బ్రతుకుచున్నవనుట ప్రతిపక్షము. తరచు నగరములకు వచ్చుచుండు ప్రజలు లోగములకు తమతో బాటు గ్రామములకు గొనిపోకుండ నుండుటకై నగరములను పరిశుభ్రముగా నుంచవలెననియు నుడిచెను.

ఈవిషయము చాలవాళ్ళనుండి చర్చించబడుచుండుటచే ఇప్పుడు వాదించిన ప్రయోజన ముండదని వెలిపెను. తీర్మానము పసంహరింతుకొనబడెను.

ఈరీతిగా నాలుగుదినములు చర్చ జరిగినపిదప బడ్జెటులో ముఖ్యవిషయముల చర్చ నేటితో ముగిసెను. మొత్తమునైన 56 తీర్మానములు బడ్జెటువ్యయమునందు కోరికలను సూచించునవి గలవు. అవన్నియు చివరకు ఉపసారింతుకొనబడినవి. ఉద్ద్యోగేతర తీర్మానము ప్రభుత్వపట్టులు, ముద్రల పట్టులు ఇచ్చియు సోమవారమునాడు జరుగునని తోచును.

కస్తూరి

వెల తుల 1-కి రు 40-0-0 లు.

ఇది ప్రశస్తమైన నేపాళదేశపు కస్తూరి. ఒక కొంచెమైనను కఠినతేజ భూటుగలిగి యుండును. వాతమును వారించి దేహమునకు వేడియు పుష్టియు చేయుటకు కస్తూరి యింపల పదార్థము. స్వయములకు, బాలెంతకోగములకు, సన్నిపాతములకు మిగుల సుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులను స్వచ్ఛమగు వివిధ తెప్పించివాడిన వెలయందును, గుణమునందును రాధిము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటిరకం తు. 1-కి రు. 28-0-0 లు.
పచ్చకర్పూరము:— రెండవరకం వెల తు. 1-కి రు. 1-10-0 లు.
కుంకుమపువ్వు:— వెల తు. 1-కి రు. 1-4-0 లు.
రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కయ్యపువ్వు. తులముకన్న తక్కువ పంపబడును.

మొమ్మాయి మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

శిలాజిత్తు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

ఆపచ్చికాన లేక జాన్నుతు. 1-కి రు. 28-0-0 లు.

జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుకగా పంపబడును.

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచికోశము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచుకుంకుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి తెల్లము, తెల్లబాదము, కైత్యబాదము చల్లబోము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగా వాడతినవి. ప్రతిగృహమున నుండవలెనవి. ముఖ్యముగ పిల్లలకుల్యమునందుండవలెనవి.

పగుళ్ళకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0
డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోటీకి 0-5-0 మాత్రమే.

అరికాళ్ళు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, కీళ్ళగానెలన పగిలి నీరుకారుటయొ, జీలపుట్టుటయొ సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్ళమని జిలపాయి మంచిచర్మము రాకలదు. పగుళ్ళుకొప్పిగా నడుచుగను. స్వల్పకాయము. కాళి పగుళ్ళకు ఈ తెలము అశ్లెష్మతోపయోగకరము. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం. జూలై నెల 1-వ తేది మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జూలై 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	జూలై 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	జూలై 24 గంటలలో వర్షము	జూలై 1-వ తేదినండి వర్షము	జూలై 1-వ తేదినండి వాతావరణ స్థితి
గోపాలపురం	86.8	81.1	...	0.68	44.96
విశాఖపట్టణము	88.5	81.6	...	1.17	87.09
కాకినాడ	95.9	82.5	...	1.13	89.09
మచిలీపట్టణము	98.8	80.6	...	2.10	41.69
కర్నూలు	97.4	79.1	...	0.68	25.01
బళ్లారి	94.9	75.7	...	1.41	20.51
కడప	100.7	74.5	1.09	0.99	81.28
నెల్లూరు	99.2	77.1	...	0.78	87.98
మద్రాసు	94.8	75.8	0.80	4.25	50.74
కడలూరు	91.6	77.7	...	0.52	52.94
నెలము	98.8	74.1	1.87	2.49	89.80
కోయంబత్తూరు	88.1	70.8	...	4.96	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.5	78.0	...	0.08	88.18
నాగపట్టణము	98.5	78.2	...	0.40	54.98
మధుర	97.1	77.9	0.02	2.14	88.58
పాంబన్	92.8	81.5	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	79.8	72.8	0.14	25.86	64.51
కొచ్చిన్	82.5	78.5	0.80	45.41	114.51
కాలికట్టు	83.8	78.7	0.82	40.15	117.16
మంగళూరు	85.1	71.8	5.77	47.04	125.68
దెంగుళూరు	85.4	65.8	0.75	5.05	85.87
మేర్కాట్	71.6	61.0	0.52	19.44	125.46
కొడైకనూర్	68.8	52.1	0.80	5.88	62.18

సర్కారులు:— మేనుములు కొన్నిచోట్ల దట్టముగను కొన్నిచోట్ల ఒకమోస్తయగ నున్నవి. మచిలీపట్టణములో పగటి వేడిమి 81.3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. గోపాలపురంలో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:— కడపలో 1.09 వర్షించెను. చాలవరకు మేఘములు దట్టముగనున్నవి. కడపలో అర్ధత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 2.8 నుండి 8.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 8.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:— మద్రాసులో ఉరుములు ఉరిమెను. 0.10 వర్షించెను. మేఘములు ఒకమోస్తయగను వి. కడలూరులో పగటివేడిమి 5.8 డిగ్రీలు తక్కువ. మద్రాసులో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎస్. ఆర్. నాథూరు,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:— వారినంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టాచార్యుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టాచార్యముల సంగ్రహితాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతతత్వముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా సేవకు లెల్లరు ముఖ్యముగా చూడవలసిన విశేషము లెన్నియో లవు. వెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేటు. మేనేజరు, ఆంధ్రవృత్తికాకార్యాలయము - తెన్నపురి

ఆంధ్రయురేదికపార్తసిలిమిపెడ

(డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీతి. బి. ఏ. ఎమ్. బి. అండ్ సీ. ఎమ్. గారిచే సావించబడినది).

శాస్త్రీయ బౌద్ధములకు రహస్యము లేని మిక్కిలి సమృద్ధమైన బౌద్ధశాస్త్రము

హెడ్ ఆఫీసు అండ్ పబ్లికేషన్ నెం 19, హారిన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

మా కాలావాలకు తెలియగలదులకై ఈదిగువవిషయము ప్రచురించబడినది.

ప్రాంతాధిపతుల విలాసము	హాజరుగానుండు వైద్యనిపుణులు	వైద్యశాల తెరచియుండుకాలము	డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీతి. బి. ఏ. ఎమ్. బి. & సీ. ఎమ్. గారు పూర్వసమయము
186, మాంటూరోడ్డు	ఆయుర్వేదభూషణ వై. టి. వెంకటాచార్యగారు	ఉదయము 7-30 గంటలనుండి రాత్రి 8-30 గంటల వరకు	బుధవారమురోజు తిప్ప తిమిమ రోజు లగు శ్రుతిదినము ఉదయము 8 గంటలనుండి 11 గంటలవరకు ఉండును.
144, మైరోడ్డు, తిరువల్లి క్లెరి	బి.ఎ. రాజమండలీక వెంకటేశ్వరరావు	డిప్లో	యిక్కడికి రాదు
10, కచ్చేరిరోడ్డు, మైలాపూరు	వైద్యభూపతి కృష్ణారావుఅహర్లల్	డిప్లో	ఉదయం 6-30 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు మంగళ, శుక్రవారములందు మాత్రము ఉండును.
నెం 8 గోవిందప్పనాయకవిధి, జార్జి టౌను, మద్రాసు.	ఉదయము 7 గంటలనుండి రాత్రి 8 గంటలవరకు	బుధవారము రోజు తప్ప తిమిమ రోజులందు రాత్రి 7 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు ఉండును
402 లంకశాలవిధి	భీమగిరి డి. రంగాచార్యులుగారు	డిప్లో	యిక్కడికి రాదు
184 బ్రాడ్వే	వైద్యపతి కె. జయరామ్ నాయుడుగారు	ఉదయము గం 7-30 నిమిషములనుండి సాయంత్రము గం 8-30 నిమిషములవరకు	యిక్కడికి రాదు
66, చిక్ పేట, బెంగళూరుసిటీ	ఆయుర్వేద భూషణ కె. నారాయణరావుగారు	డిప్లో	(పతిబుధవారము ఉదయము 7- గంటల నుండి 10 గంటల వరకును సాయంత్రము 4 గంటల నుండి 5 గంటలవరకును ఉండును

అమృతసరము

ఓడనరు నాయకుల కేసునుగూర్చి లండను ప్రెస్సు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

అమృతసరములో జరిగిన విషయకరమును వార్త వరల జి ఫిక్స్ తెచ్చుకొనుట కిదిగిరి సమయముగాదు. అందుచేసే శంకరు నాయకుల గారితై నరే మైఖేలు ఓడ్యయరుగారు తిరుమలకు తేవలని వచ్చినందులకు విచారకరముగ నున్నది. పంజాబు లెఫ్టినెంటు గవర్నరు ఓడ్యయరుగారి కనుకూలముగ నే వీ వ తేదిన తీర్పు చెప్పబడినది. విచారణ నెలరోజులవరకు జరిగినది ముఖ్య తగాదా విషయములను మాత్రము విచారించి యూర కొనినచో నికను కేసు వేగముగా ముగిసియుండేది దనుట నిష్పంశయము. ఇదివరకు ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుడుగా నుండిన నరే శంకరనాయరుగారు “గాంధీ అరాజకము” అని ఒకగ్రంథ మునువ్రాసిరి. అందు నరే మైఖేలు ఓడ్యయరుగారిని కడు తీవ్ర మగు నిందల నారోపించిరి. విచారణయందు ఓడ్యయరుగారు గుర్తించినట్లే యీ గ్రంథము రిచ్యుమగున్నది. అందు గాంధీ గారి పద్ధతులన్నియు తీవ్రముగ ఓడింపబడినవి. దేశములోని ప్రబల అరాజకములకు ఆయనయే బాధ్యుడని దెలుపబడినది. దుర్బుద్ధవశమున నరే శంకరనాయరుగారు ఉన్నత బ్రిటిషు పరిపాలకుడగు మైఖేలు ఓడ్యయరుగారిని కూడ నిందించినచో తనవాదము దృఢమగునని భావించెను. యుద్ధసమయమున నైనుట రిక్రూటుచేయు సందర్భమున జరిగిన క్రూరుములకును, యుద్ధానంతరము జరిగిన దౌర్జన్య చర్యలకును ఆయనయే బాధ్యు డని నింద నారోపించెను. పంజాబులో నైనుటలను చెప్పుకొను వస్తుడు ప్రూరకర్యులుగా పరిగణింపబడువాటిని వేసిని ఓడ్య యరుగారు లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగానుండి ప్రోత్సహించుట గాని అనుజ్ఞనిచ్చుటగాని చేయలేదని కేసు విచారణ ప్రారం భమనందే తెలిసినది. ఈ విషయమున ఇండియాదేశములో బాగ్రత చేయబడిన ప్రతివాదితరపు సాక్ష్యము చాల దుర్బల ముగా నున్నది. మహానాగమసమయమున కిప్పవరిశిఖరుల మధ్య నరే మైఖేలు ఓడ్యయరుగారు తనబాధ్యతను విధుక్రమము పాటించక అబాగ్రతగా నుండిరిని రుజువుచేయుటకు తగిన వాద ము లేకుండెను. 1919 సం॥ అమృతసరములోని విషయ కృత్యము లకు ఆయనయే బాధ్యుడనువాదము అసంభవమని దెలుపుటకు వేరుగా విచారణ యనవసరము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే, శంకరనాయరుగారు సభ్యులుగా నుండిన ప్రభుత్వమువారిచేతనే మార్గలూ. (నైనికాసనము) ప్రకటింపబడెను. అన్ని విష యములందు తీర్పుచెప్ప అధికారము మిలిటరీవారిచేతిలో నుం డెను. జనరలు డ్రెయరు ఏరితిగా ఆచరించునో ఓడ్యయరుగా రికి తెలియదు. నరే శంకరనాయరు ఆశించిన నిందలకు న్యాయమైన ఆదరువు లేదు. అని ఫిర్యాదీచర్యలపైని న్యాయ మైన విమర్శలనికూడ యనవలయును. నరే మైఖేలు ఓడ్యయరు గారు ముక్కు నూటికి, కాననబద్ధముగా, శాంతముగా కృత

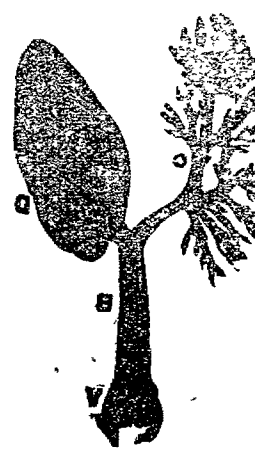
హరించి ప్రభుత్వోద్దేశ్యి యని యీ కేసువలన స్పష్టమైనది. ఆసామాన్యచగు క్లిప్తపరిస్థితులయందుగూడ ఆయన ప్రశంసా స్థ మగునన జేసెను. ఇండియాలో బ్రిటిషు పరిపాలననిగా ఆయన తీర్పులకు నిందల నారోపించుట నిరుపయోగమని యీ కేసు విచారణవలన గుఱవయినది. ఈ కేసు విషయముల విచారించుటకు చాల అంశములు చర్చింపబడెను అనవసరమగు ప్రశ్నలనేకము చర్చలానికి దేబడెను. ప్రస్తుతవిషయమునకిది అగత్యములేదు. కాని యింత విశాలమగు విచారణ జరుగుటవలన, ఒక ముఖ్యసంగతి బయట పడినది అమృత సరలోని కాల్యాలగుర్చి విచారించుటకు నియ మింపబడిన హంటరు కమిషనున కిదిచారణయందు వచ్చునచ్చి నది. ఈ కమిషనునెదుట సాక్ష్యమునకు పిలువబడినవస్తు తమ పై నెన్నడు అనుగొన్నని నిందలు మోపబడివాటిని సమర్థిం చుకొనుటకైన అవకాశమియలేదనియు, ఏదీప తామెన్నడు అనివిని యెరుంగనట్టి యిట్లు తాము చెప్పిన సాక్ష్యములుగా కల్పింపబడి ప్రకటింపబడినవియు, సాక్షులు దెలిసిరి. నరే మైఖేలు ఓడ్యయరుగారికి యిట్టి యవధి తటస్థించినది. కాని ఆయన తన వేరిట ప్రకటింపబడిన తప్పుసాక్ష్యమును సవరించు టకు పిలువడెను. ఇట్లయ్యెను, జనరలు డ్రెయరుగారి చర్యల విచారణయందు తీర్పుచెప్పటకు యీ కమిటీవారి నివేదికమే అధ రువుగా తీసికొనబడెను. జనరలు డ్రెయరుగారు ఆనాగ్యముగా నుండుటచే విచారణయందు స్వయముగా సాక్ష్య మీయజాల కుండిరి. న్యాయమూర్తి మాకార్డ్ గారు సాక్ష్యమంతయు పరిశీ లించి హంటరు కమిషనువారిచే వదలివెట్టబడిన విషయముల గూర్చిగూడ పిచాటించి జనరలు డ్రెయరుగారిపై తనస్వంత యభి ప్రాయమును వెల్లెచెప్పెను. ఆయన యిట్లు నెను. “కేసులోవచ్చిన సాక్ష్యమంతయు గ్రహించి బాగుగ ఆలోచించిన పిదప నాకు దోచిన దేమన జనరలు డ్రెయరు ఆసామాన్యచగు క్లిప్తపరిస్థితుల యందు సరిగ నే ప్రవర్తించెను. ఆయనకు ఇండియా స్టేటు సెక్రటరీ గారి రొంగిన శిక్ష అన్యాయమనియే నాయభిప్రాయము” పశువులు చాల కఠిణముగా నున్నవి. మేమిదివరకు తెలిసినటులు అమృత సర విషయములు పునర్విచారణకు తగినవి గాకున్నను ఇట్టిగారి యభిప్రాయము కేసులోని ముఖ్య విషయమునకు సమంజసముగా లేవన్నను అవకాశమున్నచో ఇండియాలో చాల ప్రమాదకరము లగు పరిస్థితులమధ్య పరిపాలనాబాధ్య తను వహించినవారు నిజోద్దేశములు కలము నైన దెలిపినట్టి కమిటీవారిచే విచారించబడదగిన కావని తేటతెల్ల మైనది. ఇండియాలోని బ్రిటిషు పరిపాలకులు కష్టమగు పరిస్థితుల నున్నారు. కలకత్తాలో దేగాదితత్వము సమర్థించుచు వాసు గారిపక్షమున స్వరాజ్యవాదులు గావించినతీర్మానము హత్యలకు ప్రోత్సాహ మొసగుచున్నది. ఈ తీర్మానమువలన చానుగారు అనుచరులు లజ్జాకరముగు బాధ్యతను మీద వేసికొనిరి. ఇట్టి యుక్తులు యెదుర్కొనుచున్నను నిన్నటితీర్పు ఇండియాను సం రక్షించుటకు బ్రిటిషు ప్రజలు నిశ్చితాభిప్రాయముతో నున్నారని ప్రకటించుచున్నది.

దగ్గులు! జిలుములు!! ఇన్ ఫుఎనా!!!

హెడ్ సన్సు

“యూమెంతాల్ జాబులు” అన్ని విధములనగ్గు, బుబు, గొంతుపుంకు, రొమ్ము పడికెను, ఇన్ ఫు ఎంబా” మొదలగువాటిని తిప్పక తుడుర్చును. తుడుచును రానియక ఆటంకపరచును.

“ది లాన్ సెట్” “అప్రెహెన్సివ్ మెడికల్ గెజెట్టు, “ది సాక్టివన్” “నెడికల్ నైస్సు అండు సర్క్యుల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్” థెర్లి (ఇండియా మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే నిపాచ్యు చేయబడినది)

కంఠధ్వని ముత్తుక

కొరికితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది ఏ.స్వరశిక్షి, బి.శ్వాసనాళము, సి.శ్వాసనాళము యొక్క గొట్టము, డి.ఒక శ్వాశకోశము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిట్టు దశాణము లందును మెరు దొరకును.

అస్ట్రేలియాలో చేయబడినది, బుడ్డి 1-కి ధర రు 1.20. అన్ని చోట్లలో దొరకును, ఈదిగువ తెలుపబడిన జాగా లలో దొరకును.

మెసర్సు ఎన్. దేశాయ్ గౌండ్స్ అండుకో, వైహా బజారురోడ్డు. అక్కిన్ అండుకో కెమిట్టును, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:— వైహామహమ్మదు అండుసన్సు 5 మెకీన్ పీధి, జార్జిను, మద్రాసు.

మూల శంక కు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లూపుబారి క్రమము చిన్నచిన్న మొలులు ఏర్పడును. ఇది వైక్యకోశపు మందతవలన (torpid liver) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశేష కాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలమోఢవలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బాదపడునారు కారము, ఆవ మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినుటయు, విశేష సాధకములగు కూరగాయల తినుటయు యుక్తము. ఈతైలమును మొలలవైరాచిన బాధ వెంటనే పోయి రక్తముపడుట మానును. జాలావీమాశ్రులవలన నుఖవిశేష న మగును. ఈరెండు మందులను విడుదల కొంతకాలము వాడిన మూలశంక రోగము తగ్గుగలదు.

అమృతాంజనం డిప్లో, మద్రాసు బొంబాయి.

వృత్తాంతలేఖలు

గోదావరినిజన్మస్థానం

(ఒక విలేఖరి)

జూన్ 25:— ఈ దినము సాయంత్రం 5 గంటలకు గాంధీచౌకవద్ద గోదావరి యేజ్జీ కాలనెను సంఘసభ్యుల సభ సమావేశమై శ్రీయుత ఆంధ్రపత్రిక క్రిమినా రాయశాస్త్రి గారి అధ్యక్షత క్రింద యాదీగువ తీర్మానములు గావించబడినవి.

(1) గతసంవత్సరం తాలూకు ఆదాయవ్యయపట్టిక యీసభయందు చదువబడి అంగీకరించడమైనది.

(2) ప్రస్తుతము గోదావరిజిల్లాలోనున్న పోలవరం డివిజన్ గోదావరికి పశ్చిమముగా నుండి, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాకు చాలభాగము సరిహద్దుగాను సమీపముగాను నుండుటచే పోలవరం డివిజను గోదావరిజిల్లాలో చేర్చుటచే ప్రచారాది సౌకర్యము లెక్కువగా నుండును గాన ఆ విధముగా చేయుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలనెనుసంఘచారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆయుర్వేదాచార్యుల

జూన్ 28:— మాతాలూకాబోర్డునామ రెండు ఆయుర్వేద ఔషధశాలలను పెట్టుటకు నిశ్చయించినట్లు నే నిజివరకే చదువరులకు తెలియజేసినది. అంతలో ఒక దానిని నిన్నటిదినము మొగల్తూరు గ్రామమునకు మంచియున్నాడు. ఆ సమయమున మొగల్తూరు గ్రామస్థులు మంచి యుత్సాహముతో నుత్సాహము జరిపిరి. వహారాజ్రి ద్వారక భమిడిపాటి కృష్ణమూర్తి ఎమ్. ఏ. డి. యర్ గారిని అధ్యక్షులుగా నుండి ఆసుపత్రిని తెరవవని కోరి మాగ్రామస్థుల నందరిని ఆచుటి కావ్వనించిరి. మొదటి ఆసుపత్రిని మొగల్తూరు గ్రామమునందుంచుటకు నిశ్చయించుటలో మాతాలూకాబోర్డువారు మంచియలోచనచేసిరిని పిన్న పెద్దలు యావచ్చుండి ఆశలో సదరు బోర్డువారిని చాల కొనియాడిరి. మొగల్తూరు పూర్వము మొగలాయిల కాలములో గొప్ప ఔన్నత్యమును పొందియుండెనని విన్నావ. తరువాత కూడా మానరసాపురం తాలూకాకు ముఖ్యస్థానముగా కూడా యుండి నట్లు కనుపించుచున్నది. రానరాను అప్పటి సంస్థానము పడి పోయి రాజవంతులను బీదరికపు స్థితిలోనికి రాగా ఆగ్రామ పురపాలక నిలిపివేసినది. ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామములు కూడా బహు బీదగ్రామములు. అందులను నే మొగల్తూరు మాతాలూకా బోర్డువారిని నిశ్చయింపబడినది. ఈ ఆసుపత్రి ఉపయోగమునిమిత్తము శ్రీకొలరాజుగారు వారి వికాలభవనములోని ఒక హాలును ఆసుపత్రివరకు అద్దలేకుండా మాతాలూకా బోర్డు వారి అధీనము చేసిరిని తెలిసికొనుట కెంతయు కంఠసించుచున్నాను. మాతాలూకాబోర్డు వైసు ప్రసిద్ధులను స్వీకరించి ఆయుర్వేద యానానీలలో భుజనైద్యులున్ను అయిన వస్తారు వెంకటస్వామిగారు రెండువందలరూపాయల విలువ గలగిస యావచ్చుములను ప్రస్తుతము పనిజరికేలాగున ఉదారస్వభావము లో ఆస్పత్రినిదీయచేసిరిని చెప్పటకు కూడా నా కానందముగచున్నది. ఈసభ మాపుర్రపముఖులలో కొందరిచేతులను మొగల్తూరు గ్రామవాసులచేతుల నలంకరింపబడినది. శ్రీమన్నే క్వర పూజాసంతరం శ్రీ కలిండి కుమార లక్ష్మీనరసింహ రాజుగారు మా డిప్యూటీ ముసాయి కృష్ణమూర్తిగారిని ఆధ్యక్షతపొంది ఆసుపత్రిని తెరువవలసినదిగా వేడిరి. ఆసందర్భమున కరణిప్రగడ వెంకట్రావుగారి కుమారుడున్ను ఆచుటనే ఆయన వ్యవధిద్య సభ్యసించుచున్నట్టిన్ని పన్నెండు వత్సరముల బాటుడు సంస్కృతమున నాయుర్వేదమునుగూర్చి యుపన్యాసము నొకదాని నిచ్చెను. కృష్ణమూర్తిగారు కూడా వారియుపన్యాసములో ఆయనవేద ఔషధశాలలను స్థాపించుటలో చూపిన ధైర్యమును గూర్చి మాతాలూకా బోర్డువారిని ప్రశంసించిరి. ఈ సందర్భమునకు రెండువేల రూపాయలు తాలూకాబోర్డు వారు యీ ఆసుపత్రికి కాంక్షను చేసిరి. భిక్షగర్హ ఉద్దరాజు శుబ్బరాజు ఎ. ఎం. ఎ. సి. గారిని యీ ఆసుపత్రిలో వైద్యునిగా బోర్డువారు నియమించిరి. లక్ష్మీనరసింహ రాజుగారు అతిథులను యావచ్చుండిని సభాసంతరం ఫలాహారములతో సత్కరించిరి.

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

సత్యనారాయణగారు

జూన్ 27:— శ్రీయుత గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు నిన్నటి ఉదయము బండిలో నాకస్మికముగా నిచ్చటకు విచ్చేసిరి. వారిగౌరవాధ్యము నేటి సాయంత్రము శ్రీ చింతామణి నాటకశాలలో శ్రీయుత పాలకోడేటి శిరుమూర్తిగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరుగును.

పరశురామప్రీతి

25 తేది సాయంత్రం 6 గంటలకు మాపురమున ప్రైయినింగు కాలేజీ వెంకటేశ్వర సుమారు 10 ఇండ్లు తగులబడిపోయినవి. ప్రమాదమువల్ల పరశురామప్రీతి యొక్క లోకేయనచ్చి నది, తిరుక మే ఇంక పి సముక లెక్కగ శ్రీయుత శ్రీమారావునాయుడు గారు విచ్చేసిరి. పురపాలకులను శ్రీయుత నాళం పట్టాభిరామారావు గారునూడ కొంతసమయము చేసిరి ఇండ్లకొరకుటకు నీరు చాలకపోయెను. అస్తి చాల నష్టమాయెను. ఇండ్లపోయినవని గృహస్థులు మొగపెట్టుచుండగా మిగిలిన కొడిసామానును కొందరు తుంకరలు దొంగతనముచేసిరిని గోలపెట్టిరి.

కాలమాంసుము

ఈమధ్య నిప్పుల తీగముగ ఎండలుకాసినవి. కాని నిన్నిసాయంత్రము పిక్కుటకును వర్షము కురిసెను.

తమిళ

(గుడివాడ తాలూకా)

ఒక నూతన గ్రంథాలయస్థాపన

జూన్ 28:— కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ తాలూకా తమిళ గ్రామము శ్రీ వేణుగోపాల గ్రంథాలయము నే రిటు నెల 25 వ తారీఖున నొక గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. ఇది గుడివాడ తాలూకాబోర్డు ప్రసిద్ధులుగా రుగ శ్రీయుత అడునుల్లి హరిసింధుగారిచే తెరువబడినది. తత్సమయమున ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయోద్యమమునకు మూలాధారులగు శ్రీయుత అయ్యకి వెంకటరమణయ్యగారునూడ దనుచేసిరి. సాయంత్రము త్రోగమకోత్సవము జరిగిపిమ్మట హరిసింధుగారి అధ్యక్షత క్రింద సభజరిగెను. అందు, విద్యావ్యాప్తి అందు గ్రంథాలయముల స్థాపనమును గురించి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రచారసంఘ కాన్ఫరెన్స్యొర మెటూరి సత్యనారాయణగారును గ్రంథాలయమార్కెటకు గురించి గుల్లా వీరయ్యగారును, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయములను గురించి వెంకటరమణయ్యగారును బ్రహ్మచర్యమును గురించి స్థానిక హిందీ ప్రచారకులైన మునిగొండ విశ్వనాథంగారును దీర్ఘకాల ముపన్యసించిరి. భాండాగారము ఘనము 800 పుస్తకములతో తెరువబడినది. అందు యీ విరాళములు వార్షత్వము చేయబడినవి.

శ్రీ వేణుగోపాలనాటకసమాజమువారు 165-0-0 మా గంటి వెంకట రామగూడుగారు 150-0-0 బొప్పన లక్ష్మయ్యగారు 100-0-0 బొప్పన పిచ్చయ్యగారు 100-0-0 నిమ్మగడ్డ నాగ భూపణంగారు 100 0-0. బొప్పన శుబ్బారావుగారు 100-0-0 బొప్పన కోనయ్యగారిరు. వెంకట శుబ్బయ్యగారు 160-0-0 నిమ్మగడ్డ గోపాలకృష్ణయ్యగారు 100-0-0 కొల్లి లక్ష్మయ్యగారు 50-0 0 నిమ్మగడ్డ వెంకట రంగయ్యగారు 50-0 0 నిమ్మగడ్డ చినగోపాలకృష్ణయ్యగారు 50-0-0 బొప్పన అంకయ్యగారు 50-0 0బొప్పన అచ్చయ్యగారు 50-0-0బొప్పన జాపయ్యగారు25-0-0 లింగం నేని వెంకటరత్నంగారు రు 250-0 కోనేరుగారు 25-0-0 రూప్యములు వార్షత్వ మొనర్చిరి. రు 15000-0-0 తో నూతనముగా సత్రమునకై కట్టబడిన నొక మందిరమందు గ్రంథాలయము స్థాపింపబడెను. ఇంక సభికుముగ విరాళము లొనర్చి గ్రంథాలయమును మిక్కిలి ఉన్నతస్థితికి గ్రామస్థులు తెచ్చుట కవకాశముగలదు.

హిందీ పాఠశాల

ఈ ఊరుయందు హిందీపాఠశాలయు గలదు. ఘనము 20 వంది విద్యార్థులు అత్యుత్సాహముతో హిందీ నేర్వకొనుచున్నారు. ప్రచారకులు యోగ్యులగుటచేప్రచారము బాగుగా జరుగుచున్నది; (ఒక విలేఖరి.)

నంద్యాల

(ఒక విలేఖరి)

జూన్, 26:—“కడచిన 15 తారీఖులక్రిందట ఈగ్రామములో మాకం గురువయ్య శెట్టిగారి కొమార్తెను యిదేగ్రామం యెలుకూరి అయ్యయ్య శెట్టిగారి సోదరునికొనిచ్చి వివాహము జరిగినది. ముహూర్త కాలములో వీరు ఉభయులుకలసి గాంధీపూజా నిధికిగాను 50 రూపాయలు చదివించినారు. ఈ ప్రాంతముల యందు గొప్పవారి యిండ్లలో వివాహము వగైరాలు జరుగునపుడు బోగం మేళములకుగాను 800, లేక 1000 రూపాయల వరకు కర్పనపెట్టువాడుకవుండినది. వైమహనీయులు అందరివరకాక మేళములకుగాను వుపయోగించుట మిక్కిలి యోగ్యమయినది కాదని తెలిచి యీగ్రామంలో బీదలకు నాలుగుతొజ్జలు దినం 1 కి 3000 మందికి అన్నమును పెట్టించి గొప్ప గౌరవము పొందినారు. కనుక తదితరులుకూడా యిదేమార్గమును ఆవలంబించిన బాగా వుండును.

ఆదినాని

(ఒక విలేఖరి)

గార్లకొప్పారి

మల్లారా|| వడ్డెగిరి శిద్ధప్పగారివల్ల కొందరు అధికారవర్గపువారికిని మరికొందరు వర్తకులకు మంచి విందుగావింపబడెను. శిద్ధప్పగారు తమయొక్క నుండరమైన వనమందు ఇదివరకు ఉంచబడిన ఒక ఆడుచిరుతపులికి తోడుగా మరివక మొగచిరుతపులిని చేర్చివుంచినారు.

మృత్యువృక్షము.

హిందువులు ఎదులను బసవేశ్వరుండని పూజచేయుట ఒక ఆచారము. వడ్డెగిరి శిద్ధప్పగారు తమఇంటిలో మృతికొరిగిన 20 సంవత్సరముల వయస్సుఅయిన ఒక మృత్యువృక్షము అమూల్యవస్త్రాభరణములతో నలంకరించి వాద్యములతో లైట్లవెలుతురును పూరేగింపుచేసి చాకిమతమువద్ద భూస్థాపనచేసినారు.

బాయంటు స్టాకు కంపెనీలు

మ్యూచుయల్ టెనిఫీట్ పర్మనెంటు ఫండు లిమిటెడ్ జనరల్ మీటింగు 1924సంవత్సరం జూలయినెల 18 తేది హిందూఫండు లిమిటెడ్డు జనరల్ మీటింగు 1924 త్వరం ఆగస్టునెల 17 తేదియును జరుపబడును.

నిడదవోలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

బులుసు రామజోగారావుగారి యోగసాధన

జూన్ 25:— వీరు మరల వారి యోగసాధనాప్రయత్నములను ఆంధ్రదేశములో జూపుటకు పర్యటనము గావించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. వారి ప్రవక్తనము యీ గ్రామమున యీ తేదీని బోర్డుస్కూలు ఆవరణలో గావించిరి. ఏవిధమైన దేరాగాని సామానులుగాని వారివెంబడిని లేవు. ఈ గ్రామవాసులెలావుపాటి గొలుసునగడ్డపారలనుఇకుపపూచలను సప్యయి చేసిరి. గొలుసునుత్రంపిరి.గడ్డపారలనుపీపువై పుననొకటి ముందు కాళ్ళకు ఒకటి ఏర్పరచుకొని రెండింటిని సమముగా వుండే బద్దవలె వంచిరి.ఒక ఇనుపపూచను ఆ లావుపాటిగానిని మెడమీదను తొడమీదను గొట్టుకొని ఆపూచను విలువలవెంచుచిరి. వారి శరీరములోమనమువీ భాగముకండరమైనకదల్చుమంటే గవల్చుచుండిరి. ముఖముపైనను తొడమీదను రొమ్ముమీదను కొన్ని కండరములను కదల్చిరి. శరీరముతటిని విశ్వరూప సందర్శనమువలె పెంచిరి. ఇంకా అనేకపనులు చేసిరి. ఈ పనులన్నియు గాలిని పీల్చుకొనితే చేసిరి. వీరు తమ ఆచారము చప్పేడియు కొద్దిగనే వుండును. వీరిని ఏ గ్రామవాసులైనను అవ్వనించదలచుకొన్నయెడ యాదీగువ చిరునామాక ప్రాయములయును అని చెల్లడంచిరి.

బులుసు రామజోగారావుగారు

పల్లెటూరు పత్రికాఆపీసు.నిడదవోలు

నక్కన్ దంతచూము

నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్పను. పండ్లకోప్పలు, ఇసుకలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ మూలికల ఔషధముతోను ఔషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0.2.0. డజను 1.4.0 టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి. నెం. 1 ఎ. అలంగాతా పిళ్లీపిథి లిరువల్లికేళి మద్రాసు

జెంఘాలు గవర్నరు

స్వరాజ్యవ్యవస్థాపక ప్రతినిధులముగ ప్రచారము

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహముపై దాడి

చిన్నరా జూను 30:— గవర్నరుగారు వారి అనుచర దొంగలను మోటారుబండిలో నీయుదయ మిచ్చటికి వచ్చిరి. కలాశాల భవనమున మునిసిపలు సంఘమువారు, జిల్లా బోర్డు, జిల్లా మహమ్మదీయ జాతీయసంఘములవారు వేర్వేరు సన్మానపత్రముల నర్పించిరి. గవర్నరుగారు రాష్ట్రములన్నిటికిని కలిపి ప్రత్యుత్తరమునగుచు, నీటిపనుల నభివృద్ధి చేయుట, మురికినీటికాలువపనులు, వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, వైద్య...

3 వ రెగ్యులేషను నిర్బంధములు

రెగ్యులేషను నెం 3 క్రింద ఈ జిల్లానుండి నిర్బంధింపబడిన ముగ్గురు యువకులను పదవిపెట్టవలెననియు, అట్లుగానిచో వారిపై విచారణనైన జరుపవలెననియు సన్మానపత్రముల యందు గోరగా, దా నట్లుజేయజాలననియు, వారిపై సాక్ష్యము పూర్తిగా ప్రభుత్వమువారికి లభింపలేదనియు, అంతియగాక వారి విషయము దానును, ఇద్దరు సీనియరుజడ్జిలను, రాజప్రతినిధియు వివరముగా విచారించితిమనియు సేరము పూర్తిగా స్థిరపడనివార నెవ్వరిని నిర్బంధమున నుంచలేదనియు నుడివెను.

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహము

తారకేశ్వర పరిస్థితులను గురించి గవర్నరుగారు నున్నపుడు తారకేశ్వరనుండిగాని మరియే ఇతర ప్రదేశమునందుగాని తా సెప్పుదును మతవిషయ కారాధనయందు జోక్యము గల్గించుకొనలేదనియు నుడివెను. బూటకపు మహాంతును విడిచివేసి కొనుట కీయుద్యమము ప్రారంభింపబడెనని అనుకొనుచున్నారట. కాని ఇది పొరకాటు. సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడెనపుడు నిర్దుష్ట ప్రవర్తనకు ప్రసిద్ధి చెందిన ఒక అగ్రవర్ణ హైందవుడు మహాంతు స్థానమున రిసీవరుగనియై యున్నాడెను. ఈ రిసీవరు ప్రభుత్వమువారిచే గాక న్యాయస్థానమువారిచే నీయమింపబడెను. ఈ సత్యాగ్రహ మంతయు శాంతియు, చెప్పినదానికెల్ల విశ్వసించు హిందువులలో నందరి ధౌర్యమును న్యాయాన్వయ పట్టింపులేని రాజకీయజ్ఞులు ఈవిధముగ నుపయోగించుకొనుచున్నారు. దేవాలయములోని దురలవాటుల తొలగించుట మరియుద్దేశముగాదు. దుష్టుడగు మహాంతును బలపరుచుచున్నారని ప్రభుత్వమువారిని నిందపాలు చేయుటయే వారి యాదర్శము. దేవాలయపు ఆస్థికిని మహాంతు గృహమునకును అన్ని దేవాలయపు ఆస్తులకును గలపి ఒక రిసీవరు సేర్వరుపవలసిన దని న్యాయస్థానమువారిని గోధుటకు హిందూసంఘము వారికి హక్కుగలదు. (ఆ. ప్రెస్)

ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేక తంతివార్త

నూతన సమస్య

ఈజిప్టు ప్రభుత్వవై 4 రి మగ్గొనాల్లుగారి విచారము

లండన్, జూలై 1:— నిన్నటిదినము మగ్గొనాల్లుగారు. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు, ఈజిప్టు పార్లమెంటువారు నూతన సమస్యనుగూర్చి జూపినవైఖరికి కామన్సునభిలాషించిరి. ఈజిప్టు పార్లమెంటులో జేయబడిన ప్రకటనలు నూతనములలో చిక్కులునుగలగజేయుటకు చేయు చర్యయు మగ్గొనాల్లుగారు కఠినముగ ప్రస్తావించి జరిగినపు రాయబారములందు జగులుపాషాగానికి స్వాతంత్ర్యము లేకుండజేయునటుల తోడ్పడగలవు.

నూతనపట్ల మనముజేసిని ప్రతిపదము విరుద్ధముగాని ప్రస్తుతపరిపాలనమును పాడుజేయునటులగాని ఆదేశముయొ

క్క పురోవృద్ధిని అరికటు పరిపాలనావిధానమునుగాని కా; స్వసతీవా రంగీకరించరని నమ్మెదను.

రెండుదేశములప్రభుత్వమున కుత్తరవాదులైనవారు సాధ్యముగ ఈకోర్కెల నంగీకరింపజాలరనియు నమ్మెదన లేనిచో పరిష్కారము ఈకోర్కెలకులన పాడును.

ప్రశ్నలవేళ కామన్సునభిలాష కొంత కలకలముదయ చెను. ఇరాకులో అపుడప్పుడుగల్గిన ఆల్లరులనుగూర్చియు టినిసియాలోని పద్ధతులను రీచిగారు కెన్యూరిగారికి తెలియజేయ వచ్చుదు ప్రచలనము బయలుదేరెను. ప్రాప్రభుత్వమువారి కఠినశాసనపద్ధతులనే కార్మిక ప్రభుత్వమువారవలించుటలేదని యడుగ ప్రాతప్రభుత్వవిధమున మార్పును జేసినట్లు జెప్పలేదని రీచిగారు బహుశిరి.

జగులులు పాషాగారి రాజీనామా

ను ఫాదురాజుగారు అంగీకరించనందులకు ఈజిప్టు పార్లమెంటువారు వందనములానర్పిరి. జగులులు పాషాగారు ౭ జాగారి కోర్కెననుకరించి రాజీనామా నుపసంహరించుకొనెను ప్రస్తుత సందిగ్ధ రాచకీయకరిసితులందు జగులులు పాషాగారి రాజీనామానిచ్చుట మంచిదిగావని తలంచిరి.

దేవలపుమొంటి మంత్రి

సేలం, జూలై 1:— దేవలపుమొంటి మంత్రి ఆనరబి టి. యన్. శింజ్జానంపిల్లెగారు యిచ్చటి తాలూకాబోర్డు చాలబాలికాపాఠశాల పరితోషిక ప్రధానోత్సవమునకు అభ్యక్షత వహించిరి. బ్రాహ్మణేతరు తరపున నొక సన్మానపత్రమునంగబడెను. వంత్రివారికి వందనములర్పించెను. కందప్పముదలియారుగారి గృహమునకు మంత్రిగారు సాయంకాలము వర్ణాంతర భోజనమునకు పోయిరి. (ఆ. ప్రెస్)

మైసూరు శాసనసభ

కొత్త పత్రికాచట్టము

మైసూరు, జూను 30:— సేదు మైసూరుశాసనసభలో కొత్త పత్రికా చట్టము విచారింపబడెను. మొదటిసభ్యుడదానిని ప్రచేది పెట్టుట కనుజ్జేతడును పత్రికలవిషయమై లాయెట్లెంట్చే దానిచరిత్రను దానిని తొలగించుటకు చేయబడిన ఆంధ్రపత్రికను తెలియజేయుచు యిట్లు చెప్పిరి. ప్రతినిధిసభలో నూతనముగా నీయబడిన ఓట్లనుబట్టి ప్రజాభిప్రాయమున జూచినచో పత్రికలకు కొంత స్వాతంత్ర్యము ఉండవలెనని యున్నను ప్రభుత్వమువారికి పత్రికలపై కొంతఅధికార ముండవలెనని యున్నట్లు కనబడుచున్నది. అధికారేతరసభ్యులు దోషులను శిక్షించుటకు పీనుగుడుమరతులు తగియున్నవిగావున పత్రికాసంబంధమై ప్రస్తుతమున్న లాను పూర్తిగా తొలగింపరాదని ఓట్లుకు పూర్తిగా అభ్యంతరము చెప్పిరి. కార్యనిర్వాహకులకే మధ్యవర్తి అధికారముల నిచ్చుచుండుటవలన ఆచట్టముయొక్క మరతులు పూర్తిగా ఖండింపబడెను. పత్రికల నాపివేయుట తీవ్రమైన శిక్షయని ఖండింపబడెను. న్యాయవిచారణ నొసంగుట బొత్తుగా చాలదనిరి. ప్రజాభిప్రాయమును సమముగా నుండుటకు కొంతఅధికార మవసరమని అధికారసభ్యులు నడివిరి.

మధ్యాహ్న భోజనకాలమువరకు యీచర్చ యిట్లేజరిగెను. తదుపరి ప్రధమసభ్యుడు జవాబుచెప్పెను, పత్రికాప్రచారకుల వైఖరివలన ప్రజాజీవిత షేమునునై ప్రభుత్వమువారికి పత్రికలను లోబరచుకొనుట అవసరమయ్యెనని చెప్పెను.

తీర్మానమును ఓటుకు పెట్టుటకుపూర్వము, మునుపటి నిబంధనకంటె ప్రస్తుత నిబంధన మంచిదనియు, మూడుసంవత్సరములైన తరువాత ప్రజాభిప్రాయమును పత్రికలే కాపాడుచున్నవని తోచినయెడల పత్రికలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి యభ్యంతర ముండవనియు అభ్యుదయము చెప్పెను.

ఓటుకుపెట్టిగా తీర్మాన ముమోదింపబడెను. 28 ఓ అధికారులను 14 గురు అధికారేతరులను తీర్మానము తరపున ను, 9 మంది అధికారేతరులు తీర్మానమునకు భిన్నముగను ఓట్ల నిచ్చిరి. ఒక్కడుమాత్రము తిట్టనముగా నూరుకొనిరి. (ఆ. ప్రెస్)

చై నామార్గము:— ఇండియానుండి చీనాదేశమునకు

నకుబోవు భీమార్గము ఇండియా సరిహద్దుదాటిన పిదప చెడియడుటచే అది బాగువరకు ప్రయాణమునకు వలనపడదు.

సంఘసభ

భావములు

స్వరాజ్యపక్షము చేరెదరు

శ్రీనివాసయ్యంగారు అబ్బులు కలాం అజదు

భావము వదలివేయునా?

మహాత్ముడు కాంగ్రెసును
వదలివేయునా?మృగరాజ్యమువారిలో కొందరికి గోపీనాథ
తీర్మానమువలన చాలమనస్తాపము కలిగినది

“29 వ తేదీ సాయంకాలము స్థాయిసంఘసభలో గోపీ
సాహా తీర్మానము చర్చింపబడినపుడు సభ్యులలో పలు
బొత్తిగా ఆలోచనలేకుండ కడు చురుకైనగా మెలంగుటచే
గ్రెసునందు మహాత్మునకు గల నమ్మకము చాలవరకు చెదరి
పట్టినట్లుగా వున్నది. సభ్యులందరును ఆటగోటితనముతో కొం
ని శ్రద్ధలేకుండ నోటికి వచ్చినట్లు లెల్ల మాటలాడుట మాచి
చ్చుడు చాల మన ఖోభజెంచెను. అతడు కన్నీళ్లుగూడ
ను. గోపీనాథ సాహా తీర్మానమునుగూర్చి సభ్యులు ఓట్ల
క వైఖరిని చూచుటవలన మహాత్మునకు బలముగా ప్రతి
భిప్రాయ మేర్పడినది.

ఆ తీర్మానము నామోంది దార్జన్యమును
గ్రెసువారు నిరసించుచున్నారను భావమును
స్థలు నిరసించవలెనని మహాత్ముడు తలంచెను.
స్థలముల చేయక మహాత్ముని శాంతిమార్గమునే
ంచుచున్నారని ఓట్లవద్దతివలన స్పష్టమైనది.

త్మానమునుగూర్చి ఉపన్యసించినవారిలో కొం
దేశీయు లికమీదట దార్జన్యవద్దతినే అవ
లంపవలెనని గూడ స్పష్టముగా నుడివిరి. అప్రసం
లవలన మన శాంతిప్రియత్వము నాలుకతుడ
డి వచ్చినదేగాని మహాపూర్వకమైనది కాదని
ప్రమేనది. అట్టిప్రసంగములు మహాత్ముని మాన
సకు క్రూరనారాచములై నాటుకొనినవి. మ
క్కు దుపన్యసించ దలచినచో దేశబంధుదాసు
చేసిన దుర్బలమును అసంబద్ధము నగు ఉప
న్యసమునందలి ప్రత్యంశమును సమర్థతతో చిన్నా
ముగా ఖండించుచుండును గాని మహాత్ముడు
హోదార భావుడగుటచే తీర్మానమును పపాదిం
పుడును కడపట ప్రత్యుత్తర మియ్యవలసినపు
గుడ ఏమియునుమాటలాడక మిన్నకుండెను.

అటుపిమ్మట దేశపాండేగారి రాజీనామాను గూర్చియు
స్థల పార్టీల విషయమున మహాత్ముడు పపాదించిన తీర్మాన
నుగూర్చియు సభ్యులు మెలంగినచందమువలన మహాత్మునకు
స్తాపము మరింతప్రబలితది. మహాత్ముడు స్పష్టముగ నలుల
త్యోపన్యాసమునందు తెలిపెను. మహాత్ముడు కాంగ్రెసును
లిపోవ నుద్దేశించుచున్నాడనుట కనేకనూచన లాయప
న్యసమున కనబడెను. ముందు మహాత్ముడు చేయదలచినపనిని
చ్చియు కాంగ్రెసుతో మహాత్మున కుండగలసంబంధమును
చ్చియు ఏమియును స్థిరపరుపబడలేదు. మహాత్ముడు
కాంగ్రెసును వదలిపోవుటకే నిశ్చయించిననుగూడ నెవ్వ
విస్మయము కా నవసరములేదని బహిష్కరణపక్షమునకు
రొకడు తెలిపి రని హిందూప్రత్యేకవిలేఖరి వ్రాసెను.

సభనుగూర్చిన భావములు

చాలమందికి సంతృప్తి కలిగినది

ఆమోదింపబడిన తీర్మానముల వలన సేవత్వమువారికిని
గూడ బాగుగా సంతృప్తికలుగలేదుగాని మహాత్ముడు తనబుద్ధి
కులతలన గొప్ప ఆపదను తప్పించెనని మాత్రము చాలమంది
సంతసము వెలిబుచ్చిరి. దేశబంధు దాసుగారు మున్నగువారు
కాంగ్రెసును వదలిపోయినచో చాల హానికలుగునని సభ్యుల
లో మహాత్ముని సన్నిహిత శిష్యులు తప్ప తక్కినవారందరును
నమ్ముచుండుటచే సభకట్టిదురవస్థ కలుగకుండ తప్పించినందులకే
వారు మహాత్ము నభినందించిరి. ఈ వివాదమింతటిలో సంతరింప
లేదనియు బెల్గాంలో మహాసభ జరుగులోపల మహాత్ముడు
సర్వమును సమకూర్చుకొని అచట మరల స్థిరమగు పని జేయ
ననియు మరికొందరు తలచుచున్నారు.

మహాత్ముడు బహిష్కరణముల నన్నిటిని తొలగింప
గోరియే ముందు నూచనగా న్యాయస్థానములబహిష్కరణమున
పార్టీలను మినహాయించవలెనని యుపపాదించెనని మరికొండ
రనుచున్నారు.

ఈ వచంతు లెంతవరకు సత్యమో కనుగొనుటకు మా
ప్రత్యేకప్రతినిధి రెండుపక్షముల ప్రధాన నాయకులలోను
చాలమందిని ప్రశ్నించెను. మహాత్ముడే సరియైన ప్రత్యుత్తర
మియ్యదగినవాడు గాని నన్ని 30 వ తేదీ సోమవారము మానది
తదినవగుటచే ఆనాడది వీలుకాలేదు. నేడు మొదటి తేదీని మా
ప్రత్యేకవిలేఖరి మహాత్మునిగూడ సందర్శించును. మధ్యపక్ష
మునకు నాయకుడగు హాలానా అబ్బులకలాం అజదుగారిని,
స్వరాజ్యపక్ష నాయకు డగు దేశబంధు దాసుగారిని మా విలే
ఖరి నిన్న సందర్శించెను.

అబ్బులుకలాం అజదుగారు

ఫలితము సంతసప్రదము

దేశీయుల అభిప్రాయమును మహాత్ముడు బాగుగా
గుర్తించినచో తన ధీశక్తివలన కాంగ్రెసులో రెండుపక్షముల
సేకము చేయుటకు తగిన ఏర్పాటును తప్పక చేయును. స్థాయి
సంఘసభ జరిగినపిమ్మట యిష్టాగోష్ఠి సభ జరిగినది. దానివలన
కాంగ్రెసువారిలో సభికముగ సామరస్య మేర్పడగలదని నేను
నమ్మెదను.

నిర్మాణ విభానమును నెరవేర్చుటలో వారందగును
మహాత్మునకు తోడ్పడెదరు. మహాత్మునకును దాసుగారికిని
సమాధానము కుదుర్చుటకు నేనే అధికముగా ప్రయత్నించితిని.
కాన మొదటితీర్మానమున మహాత్ముడు శిక్షారకవాక్యమును
తీసివేయుటకు మహాత్ముని మనోదౌర్బల్యము కారణము కాదని
నేను స్పష్టముగా చెప్పగలను. మనోదౌర్బల్యమే మహాత్మున
కుండినచో నతడు మొదట స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలో నుండి
వెడలిపోగానే తన తీర్మానముపై ఓట్లు నొసంగి ఫలితమును
తేల్చువలెనని పట్టుపట్టియే యుండడు. మరల బెల్గాములో నీ
విషయమున వాదప్రతివాదములును సాగించు నుద్దేశము గాంధీ
గారింనుట్లు నాకేమియును తోచలేదు. ఆ వచంతి నిజమైయుం
డదు. ఇప్పుడు అహమ్మదాబాదులో సమాధానము కుదురుటవలన
బెల్గాం మహాసభకు చాల అనుకూల మేర్పడినదని అజదుగారు
నుడివిరి.

దేశబంధుదాసుగారు

స్వరాజ్యపక్షమువారి భావము

ఇదివరకున్న ఏర్పాటు లేమియును మారలేదు. పైగా
డిల్లీ కాకినాడ తీర్మానములు మరల స్థిర ప రు ప బ డి న వి.
శాసన స భ ల బ హిష్కరణ ము ను గూర్చి న
తీర్మానము ప్రస్తుతము శాసనసభలో సభ్యులుగా నున్నవారికి
వర్తించునని స్థిరపరుపబడుట స్వరాజ్యపక్షమువారికి గొప్పలాభ
మనియే నా అభిప్రాయము. నూలువడకుట్టు మాకెట్టి ఆక్షేపణ
యును లేదు. నిర్మాణవిభానమున మాకు నమ్మకము గలదని
మేము పెక్కుసార్లు తెలిపియుంటిమి గాని మమ్ము నిర్బం
ధించుటకు మాత్రము మేమంగీకరింపజాలము. శాస్త్రవిరుద్ధ
ముగా మమ్ము కార్యసంఘములనుండి తరిమివేయుటకిది యొక
ప్రయత్నమని మేము దలచితిమి. అటుల మమ్ము తరుమజూచుట
దౌర్జన్యమేయగునని నా అభిప్రాయము. అందువలననే మేము
సభను వదలిపోతిమి. పిమ్మట సభవా రాతీర్మానమును సవరించు
టచే మా ఆక్షేపణ ఫలించినదిగాన మేము మరల సభకు వెల్లి
రిమి విధేదములు. శీవకళను నూచించుననియే నానమ్మకము.
కాంగ్రెసువారిలో నైకమత్యమును కలిగించుటకు నేనుకొన్ని
ఏండ్లనుండి పనిచేయుచున్నాను. నాకింకను ఆవిషయమున
నిరాశ కలుగలేదు. ఈవిధేదములును కష్టములును గాఢముగ
నైకమత్యమునకు సాధనములేయని నేను బాగుగా నమ్ము
చున్నాను.

మహాత్మునిపట్టభక్తి

మహాత్ముని విమలవర్ణమును నిష్కాపట్యమును దేశాభిమానమును చూడగా మహాత్మునిపట్ల నాకల్పపూర్వము నధికముగ గౌరవభావమే కలదు. ఈసారి ఆహమదాబాదులో మహాత్ముడు జూపిన సద్భావములను నాగౌరవభావము మరింత పెంపొందినది. మహాత్ముడు తనభావములను చాలపటిమతో సభ్యుల కెరిగించెను మరియు, వాని నామోదించబడినవారు స్వేచ్ఛగా ఓట్లనిచ్చి తమయిష్టానుసారము పనిచేయవలెను. కాని తనయందుకల గౌరవముచే ఓట్ల నియ్యగూడదని స్పష్టముగా తెలిపెను. సభ్యులు ప్రారంభమైనది మొదలు ముగియువరకును మహాత్ముడెన్నడును తనపలకుబడిని దుర్వినియోగము చేయలేదని నేను మహాత్మునికముగా తెలుపగలను. గోపినాథ సాహసగుర్జి మహాత్ముడుపాదించిన తీర్మానమునకును నేను పాదించిన ప్రవరణకును భావమునందు భేదమేమియునులేదు. కాని మహాత్ముని తీర్మానము కొంతకంటెపుగా నున్నది. సెరాజగంజి తీర్మానమునకును నాసవరణకును భేదములేదు గాని ఆతీర్మానము నాధారము చేసికొని పగసాధించుటకు పలువురు నన్నును నాపక్షమువారిని దూషింపసాగిరి. రాజకీయపు బూకరిగాండ్లకుల యార్జ్యతో మమ్ము దూషించుటయు నీచముగా బెదరించుటయు అక్రమమని ప్రకటించుటకే సెరాజగంజి తీర్మానమును యధాత్మరమగ స్థాయిసంఘమువా రామోదించుటలు చేయవలెనని నేను చాలప్రయత్నించితిని నాసవరణకెగ్గపోయినను 150 మంది సభ్యులలోను 70 మంది నాకనుకూలముగా వోటు నిచ్చుటయే నాకు సంతృప్తికరము అని నానుగారు నుడివిరి. నిన్న 30 వ తేది రాత్రి దాసుగారు బొంబయివెల్లిరి. అటుండి కలకత్తాకు వెళ్లిరి. (అ||ప్రె|| ప్రత్యేకతంతివార్త)

శ్రీనివాస శ్రీనివాసయ్యంగారు ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

స్థాయిసంఘసభనుగూర్చిన అభిప్రాయములు "స్వరాజ్యపక్షమువారిని కాంగ్రెసు కార్యసంఘముల నుండి వెడలగొట్టుట కుద్దేశింపబడినతీర్మానము న్యాయవిరుద్ధమగుటయేగాక శాస్త్రవిరుద్ధమగునూడ నగుటచేతనే స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలోనుండి లేచిపోయిరి. ఆతీర్మానము నుపపాదించిన (మహాత్ముల) వారి ఉద్దేశ్యము నిస్సంశయముగ సదుద్దేశమే యైయుండవచ్చును గాని ఈవిషయమున వారలంబించిన పద్ధతినూత్రము సరియైనదిగాదు. ఇంతవరకు కాంగ్రెసు తీర్మానము లేన్నడును అజ్ఞప్తులుగా నుండలేదు. అజ్ఞప్తులుగా నుండవలెననియే నేనుగూడ కోరెదను గాని అందులకు మొదట మహాసభవారి ఆమోదమును బడయవలెను. అదిగాక కాంగ్రెసుసభ్యులలో ప్రవేశమునకును అనర్హతకును సంబంధించిననియును లేవియునులేవు. మొదటితీర్మానమున శిక్షార్థకాక్యమును నడచుటచే దాని వటిమయంతయును తగ్గిపోయినదనియే చెప్పకలేవదు. మూడవతీర్మానమున అసవరణముగ కాకినాడ కాంగ్రెసుసంబంధమును కలుపుటచే నది అస్పష్టమై పోయినది. మన మెచటనుంటిమో నాకేవియును బోధపడుట లేదని నేను స్పష్టముగా తెలిపెదను. ఆహమదాబాదులో నిపుడామోదించబడిన తీర్మానముల కూర్చునబట్టిమూడవపక్షమువారు వారికనుకూలించు వ్యాఖ్యానమును చేయుటకు వీరేర్పడియున్నది గాన నీవివర మరల తగవులకులగుటకు క్రొత్తఅవకాశ మేర్పడినది. ఈ తీర్మానములనలన నేమియును స్థిరపడలేదు గాని బహిష్కరణపక్షమువారి బలము వెనుకటికంటె చాల తగ్గినదనివ్రతము వెల్లడియైనది. వారిపక్షము వోడిపోవునట్టి పక్షమేగాని జయించునట్టిపక్షముగాదు. కాన దేశీయులు వారికి సహాయముచేయగూడదు.

మహాత్ముడు ఆతీర్మానము

ఆహమదాబాదు సభలలో గ మ ని ం ప డ గ న వాడు మహాత్ముడొక్కడే. ఆతడిన్ని పక్షములకును అతీర్మానము మొదట నతనిభావము సరిగా తెలియలేదు. గాని ఇపుడంతయును బాగుగా స్పష్టమైనది. రెండుపక్షములవారి శక్తితారతమ్యములను సరిగా తెలిసికొనగోరియే మహాత్ముడిట్టి తీర్మానముల నుపపాదించెను. ఆవిషయమును మహాత్ముడుగూడ నొకసారి ముచనగా తెలిపెను.

బహిష్కరణ, పక్షము

మహాత్ముని ముఖ్యోద్దేశ్యం మనుకొనువారు మాత్రము మహాత్ముని పరిష్కారమునకు విధేయులైయుండగ బెల్లాంకాం

కాంగ్రెసు వహాసభలో మరల చిక్కులను కలిగించుటకు ప్రయత్నింతురని మాత్రమే నేను భయపడుచున్నాను. దొరతనము వారినెదిరించుటకు వారికాశక్తిలేదు గాని గాంధీమహాత్ముని చేయనందుగల అద్భుతశక్తిని సహాయముగా గొని రాట్టము పనిని మాత్రమే చూపించుచు దేశమునంతను తమస్వాధీనముంచుచుకొనవలెనని మాత్రము వారు కోరుచున్నారు. దేశము బహిష్కరణపక్షము వారికి స్రుతిపాలముగానున్నదని బాగుగా స్పష్టమైది. స్థాయిసంఘములోగూడ వారి అధికృత తగ్గిపోయినదని ఆహమదాబాదులో స్పష్టమైనది. మహాత్ముడు రాకుండనుండినచో వారికి నామరూపములే లేకపోయియుండును. వారికి సరియగువిధాన మేదియును లేదు.

గోపినాథ సాహస తీర్మానబా

ఈ తీర్మానమునకు ప్రత్యేకప్రాముఖ్యత ఏమియును లేదు. దీనిని గూర్చి మహాత్ముడు పాదించిన తీర్మానమునకును దాసుగా రుపపాదించిన సవరణకును నాకెట్టిభేదమును కనబడలేదు. మహాత్ముని తీర్మానము సెరాజగంజి తీర్మానముపై ఆక్షేపణ కాదని దేశీయుల కందరికిని ముఖ్యముగా ప్రభుత్వమునకును స్పష్టపరుచుటకే దాసు రాగా సవరణ నుపపాదించెను.

స్వరాజ్యపక్షము

స్వరాజ్యపక్షమువారి పని శాసనసభలలో కేవలము ప్రతిఘటనమే గాదు. నామనసులోనున్న ఉద్దేశములను వీలైనచో నెరవేర్చుకొనుటకు త్వరలో నేను స్వరాజ్యపక్షమున చేరదలచితిని గాన ప్రస్తుత మీవిషయమున నేమియును చెప్పదలచుకొనలేదు.

ప్రతిఘటనము చేయుటకుబదులు ఎన్నికలకునిలచి ఎన్నుకొనబడిన పిమ్మట శాసనసభలలోనికి వెళ్లకపోవుటయే ఉత్తమమని నేనిదివరకే నూచించితిని. రాట్టమునకుతోడు మరిదేనిదైన జేర్చిననేగాని బహిష్కరణపక్షమువారికి పలుకుబడి కలుగదు.

క్రొత్తవిధానము

మహాత్మునిసంకల్ప మిదివరకే నెరవేరినది. ప్రస్తుతావసరములకు తగిన క్రొత్తవిధానమును త్వరలో మహాత్ముడేర్పరచునని నేనానించెదను. నాయకులందరితోను ఆలోచించినచో శాసనసభలలోను దేశములోను జరుగవలసిన పనినిగూర్చి మంచి విధానమును మహాత్ముడేర్పరచగలుగునని నేను నమ్మెదను.

బహిష్కరణము లేవును నామమాత్రముగా నున్నదిగాన వానిని పూర్తిగా రద్దుపరచుటయే మంచిది.

రాట్టను అన్ని పక్షములకును సామాన్యమై యుండవలెను. పూర్వపక్షమువారుగూడ నిర్ధారణయగు క్రొత్తపద్ధతినేర్పరచుకొని సంస్కరణపక్షముగా మారవలెను.

మహాత్ముడు ద్వేషించినచో రెండుపక్షముల కనుకూలమగు విధానము కుదురకపోదు. దానినిగూర్చియే మహాత్ముడాలోచించుచున్నాడని నమ్ముటకుగూడనాకు హేతువులేన్నవి. ఏదైన ప్రతిఘటన కవకాశముగల విధానమును మహాత్ముడు నిర్ణయించినచో స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ వచ్చిచేరవచ్చు.

జిల్లాబోర్డులు ముగిసిపోతింటిలు మున్నగు స్థానికసంఘములన్నిటిలోను కాంగ్రెసువారి ఎన్నుకొనబడునట్లు ఏర్పాటుచేయుటయే అనుకూలమగు ప్రతిఘటనవిధానమని నాఅభిప్రాయము. రెండుపక్షములవారి కనుకూలమగు నట్టి ప్రతిఘటన విధానమును స్థిరపరచినతోడనే ఖిద్దురు ప్రచారముగూడ చాల ప్రబలగదాని శ్రీనివాసయ్యవార్లంగారు మా ప్రతినిధిత్వ బొంబాయిలో నుడివిరి.

నూలుపడకుటను నిర్బంధముగ గలవుట

నాగపట్నం తాలూకాబోర్డువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించుట బోర్డు బాలికాపాఠశాలలు నాగపట్నం, జూను 30: నాగపట్నం తాలూకా బోర్డువారు నిన్న సమావేశమైరి. బోర్డుపరిపాలన క్రిందనున్న బాలికాపాఠశాలలందు నూలుపడకుట ప్రవేశకెట్టి నిర్బంధముగ గలపవలెనని ఏకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడెను. (అ||ప్రె||)

లాయన్లు బ్యాంకు కేసు

నెమన్నుకు కచ్చిటు చేయబడెను

మేజిస్ట్రేటు నెదుట విచారణ

జూన్ 30 జూను. లాయన్లు బ్యాంకు మోసముకేసు నాల్గవ లేదిన ప్రోక్యోటర్లకు కచ్చిటుచేయబడును. ఇదివరకు లాయన్లు బ్యాంకు బొంబాయి ప్రాంచియందు చీఫ్ అక్కౌం టెంటుగానున్న టి. డి. లాసకు ఆమనాతము 2 1/2 లక్షల రూప్యములనపహరించెనని నేరమూరోపింపబడెను. ఈకేసులో చీఫ్ ప్రాెన్ డెన్సీ మే జిస్ట్రేటు ప్రెలిమినరీ సాక్ష్యమును రికార్డుజేసెను.

ఈకేసులో నోనర్స్ నేరము 22 నెలలుగా సాగుటచే నిమిషముల ఒక్కసంవత్సరముకంటె నెక్కువగా సాగుచుండిన నంగీకరింపకపోవుటచేతను, ఈకేసును రెండు భాగములుగానొనర్చి ఒక్కొక్కవత్సరమున కొక్కొక్కచార్జిగా నుంచెదనని ప్రాెన్ డెన్సీ వసుతరపున కాంటెల్లుగారు నుడివిరి. ప్రాెన్ డెన్సీ వసు తరపున కాంటెల్లుగారు నేరము నిట్లు వివరించిరి లాయన్లు బ్యాంకుకు, ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో ఖాతాగలదు. చెక్కులపై సంతకములచేసి వారితో వ్యవహరింపవచ్చును. ముద్దాయి తనకాకౌం కునుండి ఒకచెక్కును పంపి కొంతమొత్తమును అతని అక్కౌంటులో జేర్చవలెననిదలిపెను. ఇందుచే బ్యాంకుకెక్కులో మొత్తము తగ్గిపోవునగాన అప్పటికిది ఎవ్వరికిని దెలియకుండజేయుటకుగాన కరాచీ ప్రాంచి ఖాతాలో ఖర్చువ్రాసెను. తరువాత క్రాసు చెక్కు ద్వారా ఆఖర్చుపడ్డను తీసివేసెను. తుప. కీ మొత్తమంతయు కలకత్తా ప్రాంచి ఖాతాలో ఖర్చు వ్రాయబడెను. ఇందుచూలముగా రు 2 1/2 లక్షలను మోసమొనర్చి తీసికొని చార్జరుడు బ్యాంకులో తనఖాతాలో జమకట్టెను. ఇక నేరము కనుగొనబడునని భయపడి, న్యాయాదుర్ని, ఈక్విటబులు ఈవర్తక బ్యాంకింగు కార్పొరేషను పేర ఖర్చువ్రాసి ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో జమకట్టెను ఈ విషయముగా తాను తప్పించుకొన గల న ని ముద్దాయి యెంచెను.

మేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యమును రికార్డుజేసెను. లాయన్లు బ్యాంకు (బొంబాయి) సబుమేనేజరు రుచిరార్డు అండ్రూసుగారు తరువాత సాక్ష్యమొనరిరి. ముద్దాయి దొంగతెక్కుల శిల్ప సృష్టించినదియు, జెప్పి, ఈ లెక్కసందర్భమున తమ బ్యాంకున కొక పాసుబుక్కు గలదని నుడిపెను. ఈ చెక్కులన్నియు, ప్యాసుబుక్కులు రెండును ముద్దాయి ఆధీనములోనే యుండెను. ముద్దాయి ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై వెళ్లినతోడనే ఈ మోసము కనుగొనబడెను. చార్జరుడు బ్యాంకు ఖాతాలో తగ్గింపబడిన మొత్తమునకు వాచడనుడెట్లు స్థిరము ముద్దాయిసంతకములోనే యుండెను. ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారిని కనుగొనగా ముద్దాయి తమపక్షనుండి 2 1/2 లక్షలను దీసుకొని వెళ్లెనని దెలిసిరి. ఈ సందర్భమున జమకట్టిన మొత్తములన్నియు చెల్లించబడనేలేదు. 2 1/2 లక్షలు ఎట్లుపూర్తి జేయబడెనో జూచితిని. 1922 మార్చి 30 తేది మొదలు 1924 జనవరి 21 వ తేదివరకు ముద్దాయి ఇంపీరియల్ బ్యాంకునుండి 19 చెక్కులు వ్రాసి 2 1/2 లక్షలను దీసికొనెను. ఈ చెక్కులన్నియు ముద్దాయి సంతకములోను, మరియొక యు దొంగిల సంతకముతోడ ను నుండెను. ఈ చెక్కుల వలన వచ్చిన ప్రతి మొత్తమును చార్జరు బ్యాంకులో ముద్దాయి పేరను భార్య పేరను జమకట్టెదెను. నాక్షి 6 చెక్కులను 6 మెమోరాండములను దాఖలు చేసెను.

ఆర్. డి. దాసుగారు

తరువార లాయన్లు బ్యాంకు సబు అక్కౌం టెంటుగు ఆర్. డి. దాసుగారు సాక్ష్యమొనరు ముద్దాయి ఆయురు చెక్కులను స్వంతముగా దీసికొనినట్లుననియు అప్పుడు వారి పైసంతకము లానర్చితినినియు ఆ చెక్కులెందు కుద్దేరింపబడెనో ముద్దాయి చెప్పలేదనియు ముద్దాయియందుగల విశ్వాసముచే సంతక మొనర్చితినినియు నుడిపెను.

లాయన్లు బ్యాంకు డిప్యూటీ మానేజరు ఇ. ఎం. తేనుగారు సాక్ష్యమొనరు తా నొకచెక్కుపై సంతక మొనర్చితినినియు ముద్దాయియొక్క యుద్దేశము తెలిసినచో దా ఖట్టనరెడ్డి నాడకుగా ననియు నుడిపెను.

చార్జరు బ్యాంకుయొక్క తజ్జుల కీపరుగ వై. సి. లూ ట్లాడిగారు సాక్ష్య మొనరు లాసను గారియొక్కయు వారి సంతకములు ఖాతాలోనికి పై మొత్తమును జమకట్టిన విషయము యధార్థమని నుడిపెను.

నెమన్నునందు తనవాక్యాల్ మొసగవనని ముద్దాయి నుడిపెను అంతట మేజిస్ట్రేటు కేసును నెమన్నునకు కచ్చిటు జేసెను. ముద్దాయిపై రెండు కొంటులుగా మోరూరేరి ములు (1) నమ్మక ద్రోహము లేక గునమునపరించుట (2) మోసమున ర్చుట (3) తప్పులెక్కుల సృష్టించుట. (అ||ప్రె||)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం. జూలై నెల 1 వ తే.

మంగళవారము

ఉత్కళ రాష్ట్రీయ సభ:

ఆచార్య ప్రఫుల్లచంద్రుని

హితోపదేశము

—:~::~:~:—

ఉత్కళ రాష్ట్రీయ సభ కథ్యక్షత వహించి ఆచార్య ప్రఫుల్లచంద్రుని గారు ఉత్కళ హితోపదేశము మొనర్చి. రాయగారు తరుచుగ రాజకీయ వ్యవహారములలో పాల్గొనకున్నను, రాజకీయ పరిజ్ఞానము సభికులకు గలదు. మిలిటరీ వ్యయోధి క్షియమున నేమి, సివిలు సర్వీసువారి హెచ్చుతేతన ములవలన నేమి, హిందూ దేశ మెటుల నిస్సారము గావించబడుచున్నదో, రాయగారు నిరూపించిరి. భారతీయు లన్నతోద్యోగములలో బ్రవేశించినంత మాత్రమున హిందూ దేశమునకు మోక్షములభించు నను నమ్మకము రాయగారికిలేదు. భారతీయసివిలు సర్వీసుయంద్యోగి మంతరినిరంకుశుడగును. ద్వంద్వ ప్రభుత్వముక్రింద మంత్రులసీతి ఎటులుండనో యనుభవైక వేద్యమే. గవర్నరుగారి యాసతికై మీ కనిపెట్టుకొనియుండుట సహజము. స్వరాజ్య మొకటియే, హిందూ దేశ దుస్థితిని తొలగించగల దని, రాయగారు విశ్వసించుచున్నారు. దీనిని సంపాదించు టెటులు? ప్రజలలో నైకమత్యమునకు భంగ కరమగు సంకటముల నన్నిటిని తొలగించుకొనుట యత్యవసరము. హిందూసంఘము బలపడవలె ననిన, ముజాతులదర్శిని నివారించి, అప్పుత్య తను రూపుమాపుట యవసరము. హిందూమహా మృదీయ కలహముల నంతరింపజేసి, మార్మప్రేమ ను పురికొల్పవలయును. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు విషయ మింకొకటి గలదు. రాయగారు, ఉత్కళ ప్రజల దార్ద్ర్యదశను గాంచి మిగుల చింతించు చున్నారు.

ప్రస్తుతిసిలిలో రాటమే దార్ద్ర్యనివారణము నకు నిశ్చయ మగుసాధన మని, రాయగారు నమ్ము చున్నారు. రాయగారి విశ్వాస మత్యంతగాఢ మయిన దని చదువరులకు దెలిసినవంగతియే. మహా త్యునకు పిమ్మట, నాయకులలో నింతటిదృఢవిశ్వా సముగలవాఁడొకరు గనుపించుట. ప్రారంభదశలో మహాత్యుని సిద్ధాంతమును రాయగారు నిరసించిరి. కాని, సత్యము దెలిసినపిమ్మట, రాటపు సంజేశ ము వ్యాపించుటకై వీరు సర్వకాలమును విని యోగించుచుండిరి. ఉత్కళదేశములో కద్దరు నిర్మాణమునకు చక్కని యవకాశము గలదు. ముతుక బట్టు ధరించుటకు ప్రజలలవాటుపడియుండిరి. నూలుపడకు ఆచార మింకను సజీవలేదు. ప్రజలు దర్భరదార్ద్ర్యము ననుభవించుచుండ, కొందరు చురుకుబాటుగా వ్యవహరించుచున్నను, అసర్వసేవకును. గాంధీమహాత్ముడు తనవ్రాతలచే కన్నను హితోపదేశములచే కన్నను, నడుమ కొకచిన్నబట్టును ధరించి ఎల్లరికు మార్గదర్శకు డగుచున్నాడు. మత్తిదేశోద్ధాన మార్గమును తనజీవితమువలన జూపగలుగుచున్నాడు. కద్దరుధారణమువలన, ప్రజలకును విద్యార్థికులకును సన్నిహితసంబంధ మేర్పడును. రాయగారి హితోపదేశముల ననుసరించి, ఉత్కళ రాష్ట్రము కద్దరునిర్మాణమునకు తదేక దీక్షతో పనిచేయుట, భావ్యమగును.

గ్రామ పునరుద్ధరణమునకు ఉత్కళ ప్రజలను రాయగారు పురికొల్పి చున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమము గ్రామములందే జరుగుట కెక్కుడు వీలగును. ఉపన్యాసములను కట్టిపెట్టి గ్రామములవంతులకు బాంధవి, రాయగారు హెచ్చరించుచున్నారు. సభలు ను సమావేశములను అవసరమైనను, కార్యోత్సాహము వీనికిన్నను ముఖ్యము. కార్యసిద్ధికి త్రోవ జూపని ప్రసంగములు కాలపారణమునకు కారణ ములగును. రాటము ద్రివ్యవారే నికమీద నాయకులగుడుడు. వారికే జాతీయసంరంభమునందు ప్రధానాన మొసగబడును. క్రొత్తయుగమునందు ప్రజాసామాన్యమున కెక్కుడు ప్రాముఖ్య మేర్పడుచున్నది. విద్యార్థికు లిందుకై వగచుటకుమారుగ నంతసించుట లాభకరము. ప్రజాసామాన్యము స్వరాజ్యనందము ననుభవించ గలిగినపుడే నిజ సౌఖ్యము గలుగును. క్రొత్తగ్రామమునందును గాంధీ ఆశ్రమములను లేక స్వరాజ్యశ్రమములను నిర్మించి కష్టపడి పని జేయగల స్వరాజ్యయోధులను తయారుజేయవలయు నని రాయగారు గావించిన హెచ్చరిక ఉత్కళ రాష్ట్రమున కేగాక మిగిలిన రాష్ట్రము లన్నిటికిని వర్తింప గలదు. రాయగారు దెలిపినటుల నిర్మాణకార్యక్రమములోని ప్రతియంశమునకును గ్రామములందే చక్కని పునాదు లేర్పడగలవు. గ్రామములందులేగిన పునాదు లేర్పడినచో, జాతీయ స్వరాజ్యసాధము సిరస్సాయిగ నుండగలదు. గాంధీమహాత్ము డేమి ఆచార్య ప్రఫుల్లచంద్రు డేమి దెలిపెడిసంగతులు, స్వల్పవిషయములుగ దోచవచ్చును. స్వరాజ్యము వల్ల గ్రామములందుండునా యని ఆశ్చర్యముగలుగ వచ్చును. అయ్యది శాసనసభలందును, పార్లమెంటు సభయందునుమాత్రమేగలదనిభ్రమగలుగవచ్చును. కాని దూర మాతోచించిన కొలదియు, స్వరాజ్యము ప్రజలద్వారా లభించు నని తేటపడక మానదు. అట్టివిశ్వాస మేర్పడినపిమ్మట, నిర్మాణ కార్యక్రమనిర్వహణముపట్ల నుపేక్ష వహించుట ద్రోహ మగును.

డయరు సేనానిపై సభిమానము

శంకర్ నాయరుగారి కేసులో, న్యాయాధిపతి గారు డయరు సేనానిచర్యల నుగ్గడించి, అతనిని ప్రభుత్వమువారు అన్యాయముగ శిక్షించిరిని తెలిపిరి. ఇదే సందనుకొని, డయరు సేనానిపట్ల సహృదయ భావము జూపుటకు పలువురు ముందుకువచ్చుచున్నారు. లండను టైముస్ పత్రిక యందునుగురించి సంపాదకీయవ్యాసమును. వ్రాయుచు, డయరు ఓడ్యయరుగార్ల నుగ్గడించుచున్నది. సర్. మైకేలు ఓడ్యయరుగారు మరల చెలరేగిరి. సర్. డే ఎక్సు ప్రెసు పత్రికలో వ్రాయుచు, తనచర్యలను డయరు చర్యలనుగూడ వీరు సమర్థించిరి. సిగ్గుపడిచి, ఓడ్యయరుగారిటుల వ్రాయగలుగుటకు, న్యాయాధిపతి యగు మాక్రిడిగారి ప్రతిపాదనమే ముఖ్యకారణ మయ్యెను. డయరు గారి చర్యల నుగ్గడించువారు, సిరాజుగంజీ తీర్మానము గూర్చి ఆశ్చర్యము గనుక అటు వింతగ నుండక మానదు. ఓడ్యయరుగారును టైముస్ మున్నగు పత్రికలును బెంగాలు తీర్మానముగూర్చి గౌరవ గోళము జేయుచున్నవి. ఇట్టి తీర్మానమును అహమ్యదాబాద్ లో జరిగిన కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము నిరసించియుండెను. కాని బ్రిటీషు ఇంపీరియలిస్టులు డయరుచర్యలను సమర్థించు చుండు నంతవరకు ఆంగ్లదేశ శారవమునకును బ్రిటీషు సామ్రాజ్య శారవమునకును నష్టము వాటిల్లజేసె నను భావతీయాలు బ్రిటీషు దృక్పథము గాంచి

తత్తరపడక అహింసాధర్మమును నిష్కర్షగ ననుసరించుట శ్రేయస్కరము. హిందూదేశ మవలంబించెడి అహింసాధర్మము ఎట్టి యావంతరముల నయినను దాటగలదు. మిగిలినయంశము లెటులున్నను అహింసకు భంగముకలిగినచో మాత్రము అతనికి తీవ్రమగుమనోవేదనగలుగును. గోపీనాథుని గూర్చిన తీర్మానమును సహన లేకుండ సభ్యులెల్లరును ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిన సంభావ్యముగనుండెడిది. మహాత్మునికి ప్రోత్సాహము గలిగెడిది. కొందరు సభ్యుల దృక్పథము మహాత్మునికి నెప్పిగలిగించి యుండుట వింతగాదు. అసహాయోద్యమము కేవలత్యాగముపై నాధారపడిన యుద్యమము. ఉద్యమమునకు అహింసయే ప్రాణపదము. కేమాత్రము భంగముకలుగకుండ ప్రవర్తించవలసిన విధి, కాంగ్రెసుభ్యు లందరిపై నిలిచియున్నది. అవ్యక్తచర్యలచే మహాత్ముని నాయత్వమును హిందూదేశము గోల్పోవుటకన్నను ఎక్కుడుదుర్దిశ వేరొక టుండజాలదు.

పశ్చిమాంధ్రదేశపు కలపు

మద్రాసు గవర్నరు గారు సతీసమేతులై పశ్చిమాంధ్రదేశమున కబలిన కలపుకరిస్థితులను స్వయముగ వీక్షించుటకు వెడలిరి. సన్మానములకును స్వాగతప్రములకును కొడువలేదు. కాని, వీరికేమి పొడగట్టెనో, కలపుబాధను తొలగించుటకు వీరేమిజేసెదరో తెలియవు. కలపు తీవ్రముగ వ్యాపించియున్నదనుట నిశ్చయము. చాలిన సీరు లేకను తిండిలేకను గూడ ప్రజలును పశువులును అత్యంతమగుబాధ జెందుచున్న వనుటకు సంది యము లేదు. పశ్చిమాంధ్రదేశమున జలాశయములను నిర్మించియు, బావులను త్రవ్వించియు, తటాకములను మరమ్మత్తు చేయించియు, శిస్తువసూలు నాపివైచియు, సెటిల్ మెంటు రేట్లను హెచ్చుజేయుట మానుకొనియు, ప్రభుత్వమువారు ఉపకాంతిని గలిగింపవచ్చును. కాని ఈ విషయములందు త్వరితముగ పనిజరుగునను నమ్మక ముండజాలదు. ఎంతకాలమునుండియో, జలాశయములను నిర్మింపవలయు నని ప్రజలు మొరలిడుచున్నను వారికోర్కె సఫలము గాలేదు. ప్రభుత్వమువారుజేసెడి తామనివారణ ప్రయత్నములు, పజలదుర్దశను నివారించకున్నవి. ప్రజలనేకులు దేశమునువదలి అస్సాముమొదలగు ప్రాంతములకు బోయి, అప్పకవ్వములపా లగుచున్నారు. వర్షములు పడినను, పంటలు పండించుటకు మనుష్యులు దొరకనిస్థితి తటస్థించినది. చెరువులను మరమ్మత్తుజేయక బోవుటచే, నీరు నిలువకబోవుచున్నది. కేవలము ప్రభుత్వ ప్రయత్నములపై నాధారపడి ప్రజలు స్వప్రయత్నమునువిడనాడుట గౌరవహాని యగును. ఆంధ్రు లందరును శ్రద్ధ వహించి, పశ్చిమాంధ్రదేశపుతామమును రూపుమాపుటధర్మము. తామనివారణకు రాటము అత్యంతప్రయోజనకర మగు సాధనమని, ఎల్ల రంగీకరించుచున్నను, తగినకృషి మాత్రము జరిగియుండలేదు. కొన్ని ప్రాంతములలో జరిగినప్రయత్నములు సద్యః ఫలితమునొసగి, ప్రజలదుర్దశను బాపెను. కాని, యివి చాలవు. పశ్చిమాంధ్రదేశమున ప్రత్తి విస్తారముగ పండును. రాటమునుండి నూలుదీయుటకును, కద్దరును నేయుటకును, ప్రజలలవాటుపడియున్నారు. ఇట్టి యనుకూలపరిస్థితుల నాధారముగ కైకొని రాటము నన్నిప్రదేశములలో ప్రవేశ పెట్టినచో, పశ్చిమాంధ్రదేశపుకలపు తుదికు ముంచికే పరిణమింపగలదు.

జగ్గుల్ పాపా నిశ్చయము

ప్రభువులసభలో, ప్రజాప్రభువుగారు, సాడను గూర్చి చేసిన యసభ్యులపంగమును, పారమారు ప్రభువుగారివాగ్దానమును జేరి ఈజ్ఞప్తుకందు నూతన కలవరకాగణ మయ్యెను. సాడను ఈజ్ఞప్తుకన్నివిధ ములను సన్నిహితసంబంధము గల దని తెలిసినవిషయమే. టైము మొదలగువ్యక్తిక లడిలేదనిక, తొలగి పోజాలదు. సాడనుప్రజలు ఈజ్ఞప్తుగా జేరవలయునని కోరుట వింతగాదు. కాని వారి సక్రమాందో శిష్యమును బ్రతీషు అధికారులు అణగదొక్కటవలనను, పార్లమెంటుసభ్యులు సాడనును ఎన్నటికిని వదిలిపెట్టచుని ప్రకటించుటచేతను, అశాంతి మరింత హెచ్చుచున్నది. జగ్గుల్ పాపాగారు, సాడనుప్రజలకు న్యాయము జరుగనని ఆశించుచుండెను. లేదరుకడు మువారు పరిపాలనభారమును ఓహి చుటచే, వ్యవహారము త్వరలో పరిష్కార మగునని ప్రజలకు జెప్పుచుండెను. ఇంతలో ప్రభువులసభలో జరిగిన చర్చ ఆశ్చర్యపరిచింది. అడుగుంటజేసెను. జగ్గుల్ పాపాగారు మంత్రిపదవికి రాజీనామానిచ్చి ప్రజాశయ సాఫల్యమునకై పోరాడ నిశ్చయించుటజూడ, సాడను సమస్య విషయస్థితికి వచ్చుచున్నదని గ్రహించవచ్చును. ఒకచోట బోయిన మరియొకచోట నశాంతిని బుట్టించుట కధికారులు పూనుకొనుట విచిత్రము. ఇంపీరియల్ మతావేళపరులు, జౌచిత్యమును పాటించక, స్వేచ్ఛను నిరోధింప జూచుచుండురు. జగ్గుల్ పాపాగారిపై ఈజ్ఞప్తు ఛేదన వారు కలహారవిశ్వాసము జూపిరి. వీరి రాజీనామాను ఈజ్ఞప్తురాజుగా రంగీకరింపకున్నను, ప్రజల నిశ్చయము సడలిపోజాలదు. లేదరుకడుమువారు స్వయంనిర్ణయధర్మమును కారవివసంతవరకు, ఇట్టి చిక్కులు తలపించుచునే యుండును.

లేదరుకడుము : రహస్యమంత్రాంగము

లేదరుకడుమువారి అజయము, లాయడు బార్డి ప్రభుత్వము చలరేగుట కవకాశ మొసగుచున్నది. లేదరుకడుమువారిదేసందనుకొని, అందో శిష్యమును మొలుబెట్టిరి. రహస్యమంత్రాంగమును తా మవలంబించుచునే లేదరుకడుమువారు మొదలు తెలిసినను, ఇటీవల మాక్స్ వాల్టెగారును ప్రెంచి మంత్రియగు హరియట్ గారును ఇట్టి కథలనే యవలంబించిరిని, లాయడుబార్డిగా రెత్తిపొడిచిరి. వెలుపలనున్నపుడు నేకరువుపెట్టెడి ధర్మపన్నము లధికారము చే కూరగ నేగాలిక గిరి పోవుట మామూలయినది. లేదరు ప్రభుత్వమువారు అనేకవిషయములలో వెనుకటి వాగ్దానములను ప్రోద్బలి ఇతర పక్షమువారివలెనే ప్రవర్తించుచున్నారు. గ్రాన్సులో లేదరుకడు మధికారమునకు వచ్చినను, రూరకాక్రమణమును విడనాడుటకు సమ్మతించలేదు. రూరను తక్షణమే వదిలిపెట్టుట యుద్ధసమయి హరియట్ మంత్రిగారు చాటిరి. ఇటుములు చేతులనుమార్చుకొనుచున్నను ఫలిత మొక్కటే యగుచున్నది. ఇంపీరియలిస్టు అన్నిపక్షములకును కలకలముగచున్నది. ఈషడ్భేదమున్నను, వివిధపక్షములకార్యక్రమములును బిక్కదారిసే ద్రొక్కుచున్నవి. హృదయము మార్పు జెందినగాని, అనుకూలపర్యవసాన మేర్పడజాలదు.

లేదరు రాయబారము

లేదరుకడుమువారు హైందవవ్యవహారమును విషయమునుగూర్చి యోచించుచున్నారనియు, కది సంవత్సరముల గడువును తెగింపవలయునని కోరెదరనియు, లేదరుకడుమువారు హిందూదేశమున కొక రాయబారమును సంపెద రనియు, భారత

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

1-7-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇవలకు మొత్తం 40988-4-4		ఇదివలకు మొత్తం రూ 16104-12-5
ఇవలకు మొత్తం 40988-4-4		ఇదివలకు మొత్తం రూ 16104-12-5

పూజానిధికి సామ్యముబంపు చిరునామా:— గా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 లంబుశెట్టిపేథి, మద్రాసు

యు లట్టిరాయబారము నాహ్వానించుట యగత్యము. యు, వార్త యొకటి తెలుపుచున్నది. లేదరు పక్షము వారి యుద్దేశ్యములు మంచివే. వారు రాయబారము పంపి చే శక్తిని కనుగొనుట భావ్యమే. కాని సద్భావముల దెలిపి సంఘాతమున ప్రయోజనముండదు. అయ్యవి కార్యరూపము దాల్చవలయును. లేదరు మంత్రివర్గము దెలిపెదినంగతులు నిరాశకు తావాసగుచున్నవి. భారతీయులు ఉపశమనవాక్యములతో సంతోషపడజాలరు. లేదరు పక్షమును సమ్మకొని స్వప్రయత్నములను విడవజాలరు. వారి ఓరియాలగిపోవుచున్నది. స్వరాజ్యసిద్ధికై వారు పరిపించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో లేదరుకడుమువారికి చేసెదరనియు అది చేసెదరనియు ప్రకటించింత మాత్రమున ప్రయోజన ముండజాలదు. ఫలితముల జట్టియే వారివాక్యములకు విలువ యుండును.

ఖాదీ గైడు

అఖిలభారత కద్దరుసంఘమువారు ప్రచురించిన, “ఖాదీ గైడు” అను పుస్తకము, వివిధ ప్రాంతములగూర్చిన సమాచారములను సంగ్రహముగ తెలుపుచున్నది. భారత ఖద్దరు సంఘము నందను, వివిధరాష్ట్రముఖద్దరు సంఘములందును గల కార్యనిర్వాహకులు, సభ్యులు, అడిటరుల నామములును, కద్దరుఉత్పత్తి స్థానములును, కద్దరు విక్రయస్థానములును, కద్దరు శిక్షణస్థానములును, ప్రధాన ఖాదీప్రచారకులు మున్నగువారలగూర్చిన వివరములను ప్రచురింపబడినవి. కద్దరు నిమిత్తమై వివిధరాష్ట్రముల కీర్షన ఋణములు ప్రచురింపబడెను. కద్దరు వ్యాపకమునకై పాటుబడుచున్న నే శా రా ధ కు ల నా మ ము లెల్లరకును ప్రోత్సాహము గలిగింపగలవు. ఇట్టి యుపయోగకర మగు పుస్తకమునకు 1 ఆణామాత్రము ధరబెట్టుటచే, ఎల్లరహస్తముల నిది యలంకరించుటకు విలుగలదు. వలయువారు సబర్కత్తి ఆశ్రమము నందు “ఖాదీ ఇన్స్పెక్షన్ బూరో” డైరెక్టరుగారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

బెంగాలుగవర్నరు: తారకేశ్వరసత్యాగ్రహము

తారకేశ్వరసత్యాగ్రహము నట్టిబూటకమనియు నిలసియమములేని రాజకీయసంస్కర్తలు దీనినిబయలుదేరదీసిరినియు బెంగాలుగవర్నరు తూలనాడుట, వాస్తవభావమున కనుగుణ్యముగ నున్నది. లిట్టను ప్రభువుగారు ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించుటలో మిన్నలయిరి. తమ వాదమున కాధారము లేనపుడు, ప్రత్యర్థినిదూషించుటయే సులభమయినపని. విచారణలేకుండ నిష్పందింపబడిన వారిని కోర్టులో విచారించవలయునని నోరగ, గవర్నరుగారు రందుకును

నిరాకరించిరి. ముఖ్యకారణమేమి? వారిపై సాక్ష్యము దొరకలేదట. ఇంతకన్నను బలహీనముగు కారణముండునా?

మైసూరు: ప్రెస్సుచట్టము

మైసూరు ప్రభుత్వము ప్రెస్సు చట్టమును పూర్తిగ దొలగింపక, కొన్నినిర్బంధముల నిండు నిలిపియుంచుట శోచనీయము. ప్రజాప్రతినిధులు నిర్బంధములను తొలగించి, పత్రికాస్వాతంత్ర్యమును నెలకొల్పవలయునని కోరిరి గాని, వారిమొరలరణ్యారోదనము లయ్యెను. మరల మూడుసంవత్సరములకు పిమ్మట, పత్రికానిరోధమును తొలగింపవచ్చునా లేదా యని, మైసూరుప్రభుత్వమువారాలోచించెదరట. ప్రజాభిప్రాయప్రకటనమును అణచివైచుటచే, చిక్కులన్నియు దొలగిపోవునని ప్రభుత్వమువారు తలచుట అప్రశస్తము.

శ్రీ పెరియాళ్వార్లుత్సవము:— చెన్నపట్టణము

దేశ రాజ మొదలి విధిలో శ్రీ చెన్నకేశవ స్వామి మార్గ సన్నిధియందు వేంచేసి యుండు శ్రీ పెరియాళ్వార్లు ఉత్సవమును మ-రా-రా-శ్రీ రాష్ట్రాల- వెంకటాచలం శెట్టి అను అబ్బాయి శెట్టిగారు సుమారు 50 సంవత్సరములుగా ఆధిపత్యములైన వైభవములతోను మంగళకరమైన నాగస్వరవాద్య విద్వాంసులచే ప్రకాశింపజేయ ప్రకారము శాశ్వతముగా జరుగగలదులకై తమమైన బ్రతుమొదలగు ఏర్పాట్లచేసి బ్రష్టిలను నియమించి జరుపుచుండగా గడచిన 1923 సం॥ నవంబరునెల 28-వ తేదిన పరమపదము చేరిరి.

ఈఉత్సవము ఈరక్తాక్షి నామ సం॥ ఆనెల 19-వ తేది కి ఫరియెన 1924 సం॥ జూలై నెల 2-తేది బుధవారము ఆరంభించి మామూలుగా జరుగు ఎయ్యళి మొదలగు వైభవములతోను, సేత్రానందమైన తిరుక్కోలములతోను 6-వ దినమున సదరు రాష్ట్రాల- వెంకటాచలం శెట్టిగారివల్ల పూర్వము సమర్పింపబడిన స్వర్ణకీలుగుట్టపు వాహనముమీద పెరియాళ్వార్లు వేంచేసి నవరత్నముల ప్రకాశమునకు సమానమైన కాంతిగల అలివిచిత్రమైన చిలుకలు మాలెప్పు, సరిగవనిచేసిన గొడుగు మొదలగు అలంకారముల నలంకరించుకొని అలివిభవముగా కోణవయ్యళి ఉత్సవము జరుగుటయు, 10 - వ దినము గు (11-7-24) చాతుమరదినము రాత్రి శ్రీ పెరియాళ్వార్లు సదరు రాష్ట్రాల- వెంకటాచలం శెట్టిగారివల్ల పూర్వము సమర్పింపబడిన యేనుగ వాహనముపై శ్రీ చెన్నకేశవపెరుమాళ్లు గరుడవాహనముపై వేంచేసి నేవసాయించుతూ మంగళకరమగు నాగస్వర వాద్యహోమములతో తిరుపేథుల పురస్వాటు తిరువళ్ళబట్టబోవుచున్నారు.

యా మహాత్మ్యవదిన మారంభించి చాతుమరదిన పర్యంతము తిరువావడత్తొరై టి. ఎస్. రాజరత్నంబల్లి ప్రతిదినము సాయంత్రం 4 గంటలకుపైగా 6-30 గంటలవరకు నాగస్వరము వాద్యకచేర్చి మామూలుప్రకారము జరుపుచును.

అవ్వా- నమ్మాళ్వార్లు శెట్టి

ఉత్కళ రాష్ట్రీయమహాసభ

జూను 28 వ తేదీ నికటం లో సమావేశమగుట

ఆచార్య ప్రభుల చంద్రరేగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

జూను 28వ తేదీని కటకంలో సమావేశమైన ఉత్కళ రాష్ట్రీయ మహాసభ కధ్యక్షుల వహించిన ఆచార్య ప్రభుల చంద్రరేగారి ఉపన్యాసము నుండి యీ క్రింది భాగములను ప్రకటించుచున్నాము:—

ఉపోద్ఘాతము

“నన్ను మిరాష్ట్రములో జేరిన వానిని మిరాష్ట్రీయ మహాసభ కధ్యక్షుల వహించుచు జేసిన గౌరవమునింటిని జెప్ప జాలకున్నాను. కాస్త్రుపరిశోధనములో మునిగియుండు నాపై యిప్పుడున్న జాతీయసంధిగ్ధితిలో రాష్ట్రీయమహాసభను నిర్వహించువాడగుట నేను కృతజ్ఞులను చెలపజాలకున్నాను. నేనెప్పుడును రాజకీయవిషయములందు పరిశ్రమ జేసినవాడను గాక పోవుటచేత క్రొత్తయగుటచే కొంతభయమగుచున్నది. మిరానుకొన్నంత అతిశయము నాయందు గానింపకున్న క్షమించెదరుగాక, అటులో జేరకున్నను నైనుండి చూచుచున్నాను. నవవిషయములను జెప్పటమన కొంతగాకపోయిన కొంతయైనను లాభముండునునలంపే నన్నీ స్థానముననుండుటలజేసెను.”

అంతట ఉత్కళ రాష్ట్రీయ మహాసభ చాన్సలరు గూర్చి చాలనేపు ముచ్చటించి యిట్లు పన్నునింపబడినది.

గాంధీమహాత్ముని నిడుదల

“మనకందరమున నాయకుడగు గాంధీమహాత్ముడు విడుదలయైనందులకు మిరాసరమాసములందున్న సంతోషమునే నేనును చెలువకుండనే జేసినదిగాని ప్రారంభించజాలను. ఆయన నిర్బంధములోనున్నను విడుదలయైనను సమభావముతో పరిగ్రహించు మహాసభావ్రధుని మనకు జెలియును. కాని మనము ఆయన ఖయిదులలోనున్న పుడు స్వరాజ్యప్రభుత్వము వచ్చియే తన్ను విడిపింపవలెనని తలచినటుల అట్టి స్వరాజ్యమును సంపాదించి విడిపింపజాలనందులకు అసమానముతో తలవంచుకొనియుండ వలసినదే. ఆయనలేనపుడు మన జాతీయస్వాతంత్ర్యసంరంభ మెంతకుంటుండునో, యిప్పుడుమరల ఆయన రాగా మన మెంతలయును విశ్వాసమును బొందగల్గితిమో ప్రత్యక్షముగ గానించుచున్నది. ఇప్పుడాయన దూరదృష్టిగల మార్గదర్శకుడుగనున్నాడు. ఆయన నభినందింపనక్కరలేదు. మనమే అధ్యక్షులంతులమునకొని మనలను మనమభినందించుకొనవలయును అట్టి మహానాయకునకు తగిన యనుసరణముగ నుండవలెననియే నా ప్రార్థన. ఉత్కళ రాష్ట్రీయములో ఉత్కళ మహా గోపబంధుడుగారి నాయకత్వమున, దేశసేవ జేయుచు యెన్నెన్నియో కష్టములను జేసినట్టి దేశీయుల కాదర్శ ప్రాయములగు నున్న దేశభక్తులగుగాడ నేనభినందించుచున్నాను. ఇప్పుడు వారందరును మరల ప్రచారము జేయుద్ధిలోనుండినుండువలన, కొంతకాలమునుండియు సమసియున్న ఉత్కళ మహా సమావేశముగ ప్రజ్వలిల్ల జేసి పనిజేసెదరని నమ్ముచున్నాను.

సైనికవ్యయము

బెంగాలు విభజనాంధోళనపు రోజులలో రాష్ట్రమొక్కపట్టాగారు భారతదేశపర్యటనము గావించి తమయభిప్రాయములను, భారతప్రభోధము అను పేర 1911 లో ప్రకటించిన పుస్తకములో వ్రాసినమాట మిగుల డరియును. ఆయనముఖ్యముగ అధిక సమస్యలను గూర్చి వ్రాయుచు భారత సైనిక వ్యయము 9 వంతులు సామ్రాజ్యోపయోగముకొరకు గుటచేత ఇంగ్లాండ్ ధరింపవలెనని జెప్పిరి. అనగా భారతదేశపు ఖర్చుపై పోషించుచు పెద్దపైకము ఏమి నున్నట్టి అధికమును నిలుపుటకే అని చెప్పగల్గును. మహాసభగాను సంధిగ్ధ సమయమున భారతీయ సైనికులును, తెల్లసిపాయిలును లేనపుడు పోషించుట భారతదేశమునందు కాంతిని నిలుపగలగిరి. హరింజి ప్రభువు భారతదేశములో యెట్లు నెత్తురు లేకుండ పిండివేసిరని మంచిమాటచెప్పెను. ఇప్పుడు బ్రిటిషు పాలనమునకు మూలనూత్రమింకగలదు. ఇప్పుడు భారతదేశాధ్యక్షులలో సగముకుపైగా సైన్యముఖ్యమైన మింగిజేయుచున్నది అనగా రాష్ట్రీయముల డబ్బంతయును సామ్రాజ్య కోశములోనికి బోవుచున్నది. ఇందు బెంగాలు యొక్క పాతపడెను. మెట్లనుగారి బహుశ్రమము

ప్రచారము బెంగాలు సామ్రాజ్యకోశమునకు తన ఆదాయములలో రెండువంతులు చెల్లించ నిర్ణయింపబడెను. దేశపురోభివృద్ధికి లాభకరములగు నుండు మార్గములన్నియును కట్టివేయుటదిన ఆశ్చర్యమేమియునులేదు. బ్రిటిషుపరిపాలనమునచ్చి 150 సం॥ ములైనను నూటికి రెండు మూత్రమే అక్షరజ్ఞానముగలవారు న్నారు జనసామాన్యము యేమియు తెలియనిమాధ్యములోబడియున్నది. 1870 లో గల్గిన పరివర్తనమునాటినుండియు జపాను యందుముందుకు నడుచుచున్నారని ఇప్పుడచట అందరును విద్యనేర్చుకొనియేయున్నారు. యూరోపియను దేశముల ఊరినుండి పర్షియా స్వతంత్రమైన పిష ప్రాథమిక విద్యను నిర్బంధముజేసెను. ఈ జప్తు గూడ ప్రభోధము గాంచి నవీకర యుట్టి జేసెను. పాపము నామిత్రుడు క్షీణి గోక్ష బ్రతికియుండగా నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య బిల్లునకు భారతప్రభుత్వము పట్టుదలతో ప్రతికూలముగ నుండుటచేతనే ఆయన మనకు విరక్తి బుట్టి చనిపోయెను. ప్రాథమికవిద్యకు డబ్బులేకపోయినపుడు పెద్దపెద్ద విశ్వవిద్యాలయ విద్యపేర ఖుల్నానీలో యిప్పుడు 50 లక్షలకుపైటి భవనముల నిర్మింపబూనుకొన్న పనుల నెట్లు జేయుదురో విద్వారముగనే యున్నది. భారతదేశములో నున్నతవిద్య యనగా ఇటుక కున్నము. పెట్టికట్టట యని భావింపబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు కాస్త్రుపరిశోధక విజ్ఞానాభివృద్ధియొడ యెట్టి వైఖరితో నున్నారో కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునెడలను కాస్త్రుపరిశోధన కళాశాల యెడలను వారిదృష్టి యెట్లున్నదో దానినిబట్టి వారిసానుభూతియు పరోపకారమును తెలియగలదు. మనము జేయువనలన్నియును ప్రంభించిపోయినవి. గ్రాంటులు కావలెనని కొరినయెడల యేముట్టికో బడవలెనదను. మనలను యెచ్చెచ్చిన్నట్లు లగు భావించుచున్నారని. బీహారు, ఓరిస్సా ప్రభుత్వమువారు పౌధ నిర్మాణములకై చెచ్చించబడిన 50 లక్షలను ప్రాథమికవిద్యకై ప్రత్యేకింపవలెనని నేను గట్టిగ జెప్పచున్నాను. ఈ విధముగ పిచ్చిగా అన్యాయముగ ప్రజల డబ్బును దుబారా జేయుచున్నందులకు యెంతటి ఆక్షేపణయైనను యెక్కువనజాలము.

సివిలు సర్వీసు

సైనిక వ్యయమైనదివల నీ విలు సర్వీసులను గూర్చి ఆలోచింపవలెను. సర్వీసు ఉద్యోగుల కంత యిచ్చినను యింకాకాలే, యింకాకాలే ననుచుందురు. నేను లీకమిషను నివేదికను గూర్చిమాత్రము జెప్పెదను. మాత్రమే గానున్నపుడు రుచికరముగనుండుటకేయో కాస్తటివేసి నటుల భారతీయుల నెక్కువ జేయుటనుగూర్చిమాదా కొంత చెప్పవలెనది. విలింగుటను కమిషనును నియోగించినపుడు సివిలు, ఇంజీనియరు సర్వీసులలో నెక్కువ ఉద్యోగులను యీ దేశీయులకే యియవలెనని గోలజెట్టినపుడు, సర్ పోస్ట్ కాటన్ గారు యిట్టిదానివలన యెట్టివిపత్తును చెచ్చిపెట్టును చున్నామో జాగ్రత్తయని హెచ్చరించిరి. “భారతీయుడు సివిలు సైన్యమునెడల దేశమునకు ఆయనమంచియేమియు జేయకపోయెననియే యనుకొనవలెను” అని అయన చెప్పెను. ఇదంతయు సత్యము. ఇండియను సివిలియను అధికారివర్గములో జేరి ఆయనదృష్టి పూరిక మారిపోవును. ఆయన అధికారిదృష్టితోనే అన్నిటిని పీషించును. ఆయన భారతీయుడు అనుమాటయే బోవునని ఒక్కమాటలో జెప్పవచ్చును. ఇప్పటి ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము క్రింద భారతముంత్రియైనను యంతకన్న యెక్కువ జేయుచునలేదు. ఆయనగూడ బసవన్నవలె తలచుచును. ఇండియను సివిలియను అధికారము వచ్చినప్పటి దానికన్న విచారకరమైన విషయమింకాకటిగానరాదు. ఒకమహాకవి జెప్పినటుల మానవు డభిమానపూరితుడు. ఏమాత్రము అధికారము, వచ్చినను మిట్టిపడుచు, అధికారాంతమునందు చూడవలెరాయను మాటచెలియక, తోకతోక్కిన కోతివలె పిచ్చిపిచ్చి చేట్టులు జేయుచు చెలికగనుండును సివిలు సర్వీసు యిప్పుడు నిరుపయోగమై వ్యర్థముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. సర్వీసులోని భారతీయోగి అవస్థ చాల అన్యాయమైనది. అహముకు చంపుకొని యెక్కచ్చియునకే ఆయనతనజన్మవృత్త్యును అమ్ముకొనును.

స్వరాజ్య తారకము

పిల్లలు పెరిగి పెద్దవారైనవిషయ తలచుటకు లదుపుజేయుట వలన లాభముచేయక నష్టముజేసెదరని ఎవరైనను నహాకవియొక్కడకో ఒకే మాట చెప్పెను. ప్రభుత్వవిధానమేమనగా పన్నుకొల్పించు, ఊరకమాగో, నీకోశముతా జేసెదము. నీజేమిజేయనట్లు అనియే. మనపైనున్న అధికారులు స్వార్థపరత్వముచేతనే మనలనెప్పుడును ముక్కుద్రాళ్ల బిగించియే యుంతురు. పోషణకాలము యెక్కువైన యెడల పిల్లలు నిస్సహాయులగుదురని యంగీకరింపకున్నారు.

18.7లో హెచ్చింపు ప్రభువు గవర్నరు జెనరలుగా నున్నపుడు ఆయనకు వద్రాసుగవర్నరుగానున్న సర్ ధామసు మన్రో ఒక సుప్రసిద్ధ లేఖను వ్రాయుచు ధైర్యమును ధీమాకాలతయు గానించు భావముల నీక్రిందివిధముగ చెప్పిరి.

“స్వదేశసంస్థానాధీశుల క్రిందకన్న ప్రజలస్థితిగూ మృతవభాగుగనుండునా యని నాకు సంజేహమునున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమకున్న బలముతో ప్రతివిప్లవమును అణచివేయవచ్చును. విదేశపు దండయాత్రలను ప్రతిఘటింపగల్గును. పోలిసులకు యెప్పుడేశసంస్థానము నీయజాలని రక్షణము నొసంగవచ్చును. ఆప్రభుత్వసంస్థలను న్యాయములును యీస్వదేశసంస్థానములలో నెరుగనట్టి నిర్బంధ సంరక్షణము నొసంగును. కానియాలాభము లన్నియును చాలగరజెట్టి కొనుక్కొనవలయును. స్వాతంత్ర్యమును జాతీయతను గౌరవమును త్యాగము జేసినగాని యాలాభములు గలుగజాలవు. బ్రిటిషురాష్ట్రములలోని నేటిపులు నిష్కాయముగ వారివారి వృత్తులను జేసికొనుచు వర్తకులుగను మిరాశీదారులు గను యజమానులుగ నుండి శాంతియుగకష్ట ఫలము ననుభవింపవచ్చును. కాని వారెవరును శాంతయుగ కీర పోషణ జేసికొనుట లేప్ప వారిదేశముయొక్క సివిలు ప్రభుత్వములో గాని మిలిటరీ ప్రభుత్వములో గాని కానించుటలో భాగముండవలెననిమాత్ర మాశింపరాదు. పెద్దపెద్ద ఉద్యోగులలో నున్నవారిని జూచియే నేటిపులు తవప్రవర్తనమును గుడుచ్చుకొనుచుందురు. అట్టిఉద్యోగులు లేకున్నయెడల ఏజాతిలోగాని శక్తిమంతమును తరగతి యుండజాలదు. దీనిఫలితము బ్రిటిషురాష్ట్రములలో తద్వార ప్రభులు అతిపరాధీనులై యుండుటయే గానించుచున్నది. మిలిటరీ లెనులో నుబేదారైరాంతుకు పోయినగాని శిలముపెంపించు సవకాశము గలుగదు. ఆసంబంధంబు ని, ఎన్నెనుకుత్కల. ఎన్నెను కమాండర్. ఇక. చీపుకు తక్కువ. సివిలులెనులో నైనయెడల ఏదోఒకచిన్న ఉద్యోగమును జూడిమలులోనో, రెవిన్యూలోనో పొంది ఆస్పృహజీతము నకుతోడు లంచములతో సొట్టిబోసికొందురు.”

ఇంకను యిట్లు వ్రాసెను: “కావున బ్రిటిషువారు భారతదేశమును జయించుటవలన ఉన్నతికి చెచ్చుటకు మారుగ ప్రజలందరను వినితపయలజేసిరి. బ్రిటిషుభారతదేశములోవలె నేటిపులను లేమదేశ ప్రభుత్వములో పాట్లాన నీయకుండ యించినట్టిసాధ్యత్య మెందునులేదు.”

చరిత్రకారుడు మార్షుమగూడ ఇట్లు వ్రాసెను:— “కారన్యాలీసు ప్రభువు ప్రభుత్వముపట్టించుండియు, మన సామ్రాజ్యమభివృద్ధి యగుకొలదిని నేటిపుల యభివృద్ధికి భంగముగలుగు ననియు, మనప్రభుత్వవిధానమునందు వారి ఆశయములు పథలముగావనియు, వారు వారిదేశములోనే అణగారిపోవుచున్నారనియు దోషముగ చెలువబడెను.”

ప్రస్తుత పరిపాలనము దుస్సహమైన మనయభివృద్ధిని స్థగిగము జేయుచున్నది. ఇదివరలో హోం మెంబరుగనుండి ఉద్యోగమునుండి విరమించిపోయి లండనులో కొన్ని మాసముల క్రింద నిదివరలో భారతముంత్రిగ నున్న పీలుప్రభువు అధ్యక్షుల నొకసభలో నుపన్యసించుచు బ్రిటిషుప్రభుత్వమందలి ప్రధానబోషకులనంగీకరించెను. ప్రజలను విద్యాహీనులుగ మూఢులను జేసి వారిన్యవహారములను వారునడుపుకొనునటుల నేర్పకుండ మిలిటరీ సర్వీసులో స్థానములేకుండ జేసిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునుగూర్చిన తీవ్రభంజనమును అంతటి ఉన్నతపదవిలో నున్నవారెవరును యింతవరకు గావించియుండలేదు.

ఈదోషములన్నిటికిని స్వరాజ్యమే తారకము. ఈఉద్దేశ్యమును మనసునందుంచుకొని మనము జాతిపక్షములేమి భేదములు లేకుండ సర్వప్రయత్నముల జేయవలెను.

అస్పృశ్య తాదోషము

మనసంఘములో నున్న దోషములన్నిటినిని పోషింపవలయును. ఇన్నింటికంటె అస్పృశ్య తాదోషమే మన దేశాభివృద్ధికి ఆటంకముగ నున్నది. నేనుపైన జెప్పినట్లుల ఒరిస్సాదేశ

శ్రీమహామహామృదీయసమస్య
మీ బరిస్సాలో మహామృదీయము నూటికి ఇద్దరకన్న నెక్కువలేకుండుటచే హిందూమహామృదీయ సమస్య యంద యింప నేరదు. హిందువులు వారియెడల అత్యంతసహనము గలిగియుండవలెను. ఎన్నియోతాత్పరములనుండి మనము అన్యోన్యముగ మెలగుచుంటిమి. అటువంటివారముగ మన విప్లవ రొట్టెకై పిల్లలవలె నేల తగువులాడుకొనవలయునో తెలియు టలేదు. ఈహిందూమహామృదీయ వైషమ్యములే అన్నిటికన్న నెక్కువగా స్వరాజ్యసంపాదనమునకు ఆటంకముగనున్నవి. ఇప్పుడు బెంగాలులోవలె బరిస్సాలో ఈయన యేమి యును లేదు. కావున ఈరాష్ట్రమునందు మన ఆదర్శమును జేరుట కభివృద్ధి త్వరితముగ జరుగవలెను.

హిందూమహామృదీయమైతియే గాక దేవాలయముల లో జరుగు దురంతములను ఆవలసిన విషయము చాల ముఖ్యమైనది. ఎంతయోడబట్టి బీదలును భాగ్యవంతులనువచ్చి దేవాలయమున సమర్పించెదరు. ఆదేవాలయముల ధర్మకర్తలు నిజముగా ఉండవలసినవీటిని విశుద్ధీకారచేతగూర్చి వైసయెడల ఉచితముగ ఆదేవాలయములకింద నెన్నియో విద్యా ప్రతిష్ఠాపనల స్థాపించి కాస్త్రవిజ్ఞానమును వైదజ్ఞులను వినయమును మన శుద్ధిని నేర్పుటకు పాటుబడి యుండవలసినది.

హిందువుగారు వ్రాసిన బరిస్సాయను గ్రంథమును జూచినయెడల 1889 లో ధర్మాదాయములు దేవాదాయములగూర్చి విచారించుట కొకసంఘము నియమింపవలెనటల తెలియగలదు. అప్పుడీ ఆదాయములు 7½ లక్షలందెను. ప్రజోపయోగకార్యములచేయుటకు, ఆహార యంత్రబద్ధులైన గురుద్వారా శుద్ధియున్యమును ప్రబుద్ధభారతమునందు ఒకనూతన ప్రచారమును బయలుదేరజేసెను. ఇందువలన చాలామహిళలగు ఫలితములు గలుగునని తలంపవచ్చును. పూర్వీ, భువనేశ్వరము పట్టణములు చాలపవిత్రస్థలములు. ఈస్థలములలో అచ్చు వ్యవహారముల నడుపు ధర్మకర్తలు ప్రజోపయోగకార్యములకు గడంగునెడల బరిస్సాయందు నిజమయిన యభివృద్ధి గలుగగలదు.

బ్రాహ్మణులను వేరుజేయుట
ఇప్పుడు మీరు బ్రాహ్మణులను వేరుజేయుట మాత్రము యుక్తముగాదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలభావములను ఏమాత్రమును గమనింపక భాషావిజ్ఞానములబట్టి యేర్పడిన వివక్షతలముల నెట్లు నిరసించిరో మాకు బంగాలీకు తెలియను. 1912 లో రెండు బెంగాలులను ఏకముజేసినవిషయము. సుర్మాలోయ సంతకు, డక్కా మైమంసింగుల వలెనే బెంగాలుకు చేరినదానిని అస్సాముకుచేర్చిరి. గంజామును, సంబల్పూరును బరిస్సానుండి యేల వేరుజేయవలెనో కారణ మగవడలేదు.

కాంగ్రెసు భారతదేశమును భాషాప్రయుక్తముగ విభజించెను. రాజకీయముగ చేసిన విభజనలకు ప్రతీకారముగ కాంగ్రెసుచేసిన విభజనలే స్థిరముజేయుట యుక్తమైన మార్గము. ప్రభుత్వమువారేమిచేసినను కాంగ్రెసు నిర్బంధించిన బంధములవలన మనమొకవత్సముగలిగి, అందు జేరినసంఘటనను, అందఱిప్రాతినిధ్యమునకు ప్రాణమున్నయెడల ప్రభుత్వమువారు విభజనయెడ జేయుప్రయత్నములు మిమ్ముల నేమియు బాధింపవు. మీయొక మత్స్యము నింకను ఎక్కువ జేయును. కాంగ్రెసు సంస్థలు మీ జీవనములో విత్యమును ప్రతిఃకర్తయందును అధికారము గల్గియుండునటుల మీరు చేయవలెనని నేను గోరుచున్నాను.

దుర్భరదారిద్ర్యము
ఒరిస్సాలో దారిద్ర్యము అత్యంతదుర్భరముగ నున్నది. ప్రజలు ఏమాత్రము దొరకినంతతే అన్నముని యుందురు. నిలువదేమియును నుండదు. ఒకపంటవాడయినయెడల కలుగు కష్టము యంతంతని చెప్పుటకు పీలులేదు. వ్యవసాయదారులు అప్పుయిచ్చువారి చేతులలో బిగిసియుందురు. మంచియిచ్చునై యెడల అప్పిచ్చువాగుండుట అవసరమనియు, అవృత్తివలన యితరులకు లాభము జేయవచ్చు ననియు చెప్పవచ్చును. వ్యవసాయదారులు కష్టములోనున్నపుడు అప్పిచ్చునాతడు డబ్బిచ్చునెడల ఆతడు ధనవంతుడగు మిత్రుడు చేసినవనిని జేసినవాడగును. అప్పిచ్చునాతనికి గ్రామములో సాంఘికముగా నితరబంధనములు గలవు. ఆత్యాసయున్నయెడల సంఘమువారిందును. కాని గ్రామసంఘము గ్రామపెత్తనదారునకు అధికారములు లేకుండ చాకిదారుద్వారా బ్రిటీషు సర్కారుకే యధికారముండునెడల నెట్టి యాటంకములు లేకపోయి, యా అప్పిచ్చు నాతడు యిప్పటివలెనే నిరసించవచ్చును. పూర్వము ఒకరి కొకరికి గల బంధములను తెగగొట్టుటకు ఇప్పటి ప్రభుత్వ విధానమే కారణము. ఈ విషయమై సివిలుసర్వీసునుండి చాలింపు కొనిన క్రియంత యతీంద్రమోహన సిన్హాగారు తమ ఒరిస్సా చిత్రమును గ్రంథములో వ్రాసిరి. అందు పంకజసాహాయను ఒడ్డెవ్యాపారస్థుడు పాపము మోడినాడుకోయను బీదకాపును వలతో వేసి బ్రిటీషు న్యాయస్థానములద్వారా యెట్లు నాశనము చేసెనో వర్ణింపబడినది.

రాష్ట్ర మార్గనాల్లుగారు భారత ప్రబోధము అనుగ్రంథములో నిట్లు వ్రాసెను:—మనము వడ్డెవ్యాపారస్థుని ధాన్యము నిలువజేయువారిని పెద్దజేసితిమి. మన పరిపాలనమువలన నారు ప్రజలకే మాత్రము నుపయోగము లేకుండబోయి, ఎంత సేపటికిని ఇతరులను కొల్లగొట్టి ఆత్మతృప్తి గావించుకొనువారులుగ జేసెను. పంటలు రాగనే యీ కొమ్ములు వడ్డెవ్యాపారస్థులను కనిపెట్టుకొనియుందురు.” అచటప్రజలవలె బీదవారు రైలురాకపోకలు నచ్చినవిషయమంత బీదవారైరి. పంటలురాగానే, వడ్డెవ్యాపారస్థుడు నచ్చితనఅప్పు దెమ్మనికూర్చును. షాహుకారులు డబ్బుదీసికొనినవచ్చిపంటలు కొనివేయ సిద్ధముగా నుందురు. వ్యాపారమునకు కష్టమేమియు లేకుండ ఆధునికనాగరికతవలన నేర్పడిన రైల్లు టెలిగ్రాఫుల వలన గల్గిన నష్టమును భారతదేశ మంతయును భరించుచున్నది. మింగివేయుగూడ నంతే.

“రైల్వేలన కష్టము లతిశయించెను. కలెక్టరప్రదేశము నెక్కువజేసెను. పంటలుగోసిన ఒకటిరెండు వారములలోనే భారతదేశములో పండిన గోధుములు బియ్యము వర్తకులచేతిలో బడును. మరువత్సరము వర్షము లేకున్నచో మాడవలసి నదే.” అని యప్పుడు మన ప్రధాన మంత్రి యగు రాష్ట్ర మార్గనాల్లుగారు చెప్పిరి. ఈవిషయగ వార్తలు రాకపోకలు శీఘ్రముగ జరుగునటుల సౌకర్యముల జేసిన ఆధునికనాగరికత యను వ్యాపారమువలన మనదేశమునకు దారిద్ర్యము చేకూరినది ఇంకను రాయ్స్ మార్గనాల్లుగారిట్లు వ్రాసిరి. ఇందు మన పాశ్చాత్యదేశము ప్రాచ్యదేశమునకు బోయి తప్పు జేసెను. వారు చేసిన తప్పులకు మేము పక్షపాదపడుచున్నాము ప్రజలన్నములేక మృత్యువు వేనకువేలు ప్రజచనిపోవుచున్నారలక్షలాలది మంచి కరీందార్ద్రమును కోల్పోవుచున్నారలక్షలాలది పదార్థములను ప్రస్తుతము కావలసినంతవరకును ముందు కొన్నాళ్లు సరిపోవువరకును ఉంచుకొనకుండ ఎగుమతిజేయుట ఆపివేయవలెను. కాని యిది సాధ్యమగుట యెట్లు? స్వరాజ్య ప్రాప్తియొకటియే సాధనము. మనజీవితములో నేవిషయమును గూర్చి విచారించినను స్వరాజ్యము కావలెననియే ప్రత్యుత్తరమువచ్చును. ఇందులకు ఆటంకము తొలగువరకును మనము ఎడతెగకుండ ప్రయత్నములు చేయవలసినదే. పుతపారిసుద్ధ్యము నున్వజ్వరము, కల్యాణజ్వరమునున్నగువిషయముల గూర్చి ఆలోచించవలెనన్న డబ్బెక్రడనుండి వచ్చును? మనమున్న దరిద్రస్థితివలనే యీమనస్వజ్వరములు మున్నగునవిగూడ వెంటబడును. క్రిందటి జనాభాను జూచినయెడల బీదహరిస్సాలో వేయింటికి కిరీమంది చనిపోయినట్లును, 19.4 మంది పుట్టినట్లును గాన్పించును, కావున మీరాష్ట్రములో వేయింటికి 15.5 తగ్గిపోయిరి. ఒరిస్సాలోనే మాచినయెడల మరీఘోరముగానుండును. వెయింటికి 11 మంది తగ్గిపోయిరి. (సశ్రమము)

తెనాలి
(స్వేచ్ఛయి లేఖరి)

రైల్వేటిక్కెట్ల యిస్సెక్టరును చావమోదుట
జాకా:—ఇప్పటికి ఘమాడు 7 మాసములనుండి తెనాలి రైల్వేస్టేషనువద్ద ఒకటిక్కెట్ల యిస్సెక్టరును రైల్వే అధికారులు యెర్పాటుచేసినారు. వీరు తమ పనిని మొగమోటమేమియులేక కొనసాగించుచున్నందువలన, కొందరికష్టముగాతోచి, వారిమీద పగసాగించివలయునని వేచియుండిరి. ఇప్పటికి వారంగోజులు నాడు రాత్రివేళ, వారు యింటికి వెళ్ళుచుండగా ఒకరు అకస్మాత్తుగా వారిమీదపడి చాకొట్టి, మోకాలిచిప్పలు తొలగితిరి. ఇప్పుడు వారు చెన్నపురి ఆసుపత్రిలో నున్నటుల తెలియుచున్నది.

తాలూకా హైస్కూలు

యిప్పటికి కొంతకాలమునుండి మాగ్రామములోని హైస్కూలు పరీక్షితులు క్లిష్టముగానున్నవి. ఘమాడు రు. 20,000 లువైగా ఋణముగలదు. పుష్కాధ్యాయుల తీతములు చెల్లుట కష్టముగానున్నది. యిప్పటికి రెండుమాసములనాడు జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభలో పాఠశాలను ముగ్ధునిసిపాలిటివారి పరిపాలన క్రింద చేర్చుటకు తీర్మానించబడినది. కాని, సామాన్యసంఘ సభ్యులు కొందరికీ తీర్మానము సరియైనదిగా తోచనందున, వారి కోరికప్రకారం ది. 29-6-24 తేదీన సామాన్యసంఘ సమావేశము జరిగినది. ఆసభలో వెనకటి కార్యనిర్వాహకసభ తీర్మానము రద్దుపరుపబడినది. వెనకటివలె ట్రైబేటుకుమిలివారు పరిపాలించవలెననియు ముగ్ధునిసిపాలిటివారికి యవ్వగూడదనియు తీర్మానింపబడినది. ఈ తీర్మానమునకు ముఖ్యకారణము మాగ్రామములో ప్యాక్టరీ యజమానులు తమరు వసూలుచేయు ధర్మఫండులోనుండి కొంతద్రవ్యమును యీ హైస్కూలు కమిటీవారికి యిచ్చుటకు యెర్పాటుచేసికొనుటయై యున్నది. వీరు యిచ్చటి జాతీయవిద్యాలయమునకు గూడ వైవిధ్యముగ కొంత సహాయము చేయుచున్నారు.

తెనాలి అర్బునబ్యాంకి 29-6-24 తేదీ యీబ్యాంకి సామాన్యసభజరిగి నూతనయెన్నికలు జరుపబడినవి. క్రియకులు ఇటికాల నూర్యనారాయణ, జొన్నలగడ్డ సోమేశ్వరరావు, యల్లంరాజు సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షులుగను ఉపాధ్యక్షులుగను కార్యదర్శిగను యెన్నుకొనబడిరి. పంచమసభ్యుల కోరిక మీద వారికిగూడ కార్యనిర్వాహకసభలోనికి క్లిష్టత్యేకప్రాతినిధ్య మొసంగబడినది. ఇదియొక శుభసూచన.

శింగారు వేలు చెట్టిగారిపై కేసు తీసివేయబడెను

ఉడకమండలము జూలై 1:— మద్రాసు హైకోర్టు వక్టీలును కమ్యూనిస్టు పక్షనాయకులలో ప్రథముడును, కాంగ్రెసు నాయకుడును నగు శింగారువేలు చెట్టిగారిపై సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు, ఆరోపించిన కుట్రనేరము నిపుడుపసంహరించుకొనబడినది. (అల్లెపా)

మోహినీ తైలము

5 తు. నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0.12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇదిమనోహరము జేయు విద్యాధ్యులు, ప్రియ, శుభోన్మగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. నుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కరుణను మనోహరముగ తెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందే కల రమణీయముగు సువాసన చెప్పు నదికాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోనుండును పుట్ట నివ్వదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి రియూచేయుచి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడిన యున్నాము. వేయేలకొలదిపొరిలించిన నిజమతెలియగలదు

వాయువు నొప్పుచుకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1.0-0 వి.సి. 1.5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, రితిపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసంధులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగియట, 4. సంధులయందు ఉబ్బుట, 5. తేమట, 6. కదలుటకు పీలులేనటుల సర్వాంగముల విగడియట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంది యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి కీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల నడిసిటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయకలెను.

మృతాంజనము దీపో మదరాసు బొంబాయి

నిదేశ వార్తలు

భారతదేశ వ్యవహారములు

కామన్వెల్త్ ప్రశ్నలు

లండన్, జూన్ 27:—30 తేదీని సోమవారమునాడు కామన్వెల్త్ లో ఈ ప్రశ్నలు అడుగబడును.

మిల్లిటరీ ప్రశ్నలు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గిద్దానీగారి శిక్షను దద్దు చేసినను ఆతనిని ఇంతవరకు వదలక ఏల బండ్ గ నుంచి?

ఇరాకులో సైనిక వ్యయముక్రింద భారతదేశ ఆదాయ మునుండి 1918 నుండి 1921 సంవత్సరమువరకు ఎంత మొత్తమును ఖర్చుపెట్టిరి?

అమృతసర్ ఖాల్సా కళాశాలనుండి పండిత ఛటర్జీగారి నేల తొలగించి? దీనివలన విద్యార్థిప్రతిష్ఠాపనలయందు ఆందోళనము బయలుదేరెనా?

సంస్కరణ విచారణసంఘము

లోజిన్నాగారు సభ్యత్వమును అంగీకరించినారనియు లోజిన్నాగారికిని మరలను లెవ్వరియు ఆమరతులను ప్రభుత్వము వారంగీకరించినా యనియు వార్తలు మిల్లీ గా రడిగెదరు.

అస్సాము చెఱసాల పరిపాలనము

నుగూర్చి వ్రాయుచు చెఱసాలయందుంచబడిన సేరస్థుల ప్రవర్తనము మంచి మార్గమునకు రాక ద్రోహులుగనే నేలు చున్నారనియు శిక్షవలన ప్రయోజనము లేకున్నదనియు ఖియ దును విధించుటకు ముందు ఇంకొక మార్గమును వెదకి సేరస్థుడు బాగుపడుటలు ఆలోచింపవలెనని హిందూ పత్రికలో జూను మూడవ తేదీని ప్రకటింపబడిన సంగతులు కామన్వెల్త్ వారికి తెలియునాయనియు అస్సాములో ఈపరిస్థితులను బాగుచేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారేమి చర్యను దీసికొనిరనియు స్పృహగా రడిగెదరు.

స్వాయత్ ప్రజాయత్త శాఖలందు వ్యయమును తగ్గించుట

ఇండియాలో ఆయా రాష్ట్రములందు స్వాయత్ ప్రజాయత్త శాఖలందు వ్యయము నెంతవరకు తగ్గించినదియు, సుషీరి యరు సర్వీసు ఉద్యోగులశీతముల నభివృద్ధి చేయవలెనని సిఫార్సుల ననుసరించి కొంతకాలములో పుగ సబ్సిడీ నేటు ఇండియను సర్వీసు, రాష్ట్రీయ ఉద్యోగుల శీతముల నభివృద్ధి చేసెదరా యనియు వార్తలు గా రడిగెదరు.

రాచకీయ బందీలు

మధ్యపరగణాలయందు స్వరాజ్యవాదులు రాచకీయ బందీలు కాసనసభలకు ఆహ్వానములకు నుండుటలు, శిక్షకులగుట చే ఇండియా ఆప్త ప్రకారము ఎన్నికలకు అనర్హులు గాకుండ చేయుటకు కాసనసభలో ఒక చట్టమును ప్రవేశపెట్టెనున్నారని యు, అందుచే ప్రభుత్వమువారేమి చేయదలంచి రనియు సర్ ప్రభాతేశ్వరు పటానీగారి ఏర్పాటు ప్రకారము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన సేర్పాటుచేసి కాసనసభల సేర్పరచు విషయమై ఒక్కొక్క రాష్ట్రమున ఒక భాషను నియమించు ఏర్పాటును గూర్చియు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరాయనియు కర్నూలు చార్లన్ ఏటుగారడిగెదరు.

జంషద్పూరు గృహపనతి పరిస్థితులు

జంషద్పూరులో నూటికి 80 మందికే పనివాండ్రకు గృహపనతి సేర్పాటుచేసినదియు, ఈవిషయమై విచారణసభలవలె ననియు మిల్కుగా రడిగెదరు. తాతా ఉక్కుపని కార్యాలయ మున పనివాండ్ర పరిస్థితులు బాగుజేయవలెననియు మిల్కుగా రడిగెదరు.

కలకత్తాలో సారాయిదుకాణము

ప్రధానమంత్రి కళాశాలలు పాఠశాలనున్న స్థలములదగ్గర నున్న సారాయి దుకాణము లన్నిటిని ఎత్తివేసిరాయనియు ఇట్లుతీసివేయుట ఒక వేళ జరిగినచో అయ్యది అధికారులే చేసిరా లేక స్వంతదారులు చేసిరా అందులకు కారణంబు లెవ్వియనియు సిపిలు విల్కుగా రడిగెదరు.

అస్సాములో నల్లజుంతుల విస్తారముగ ఉపయోగించు చున్నారనియు నల్లమందు లెక్కలను తెలియజేసి నల్లమందు నిక్రయము జరుగునిబంధనను తెలియజేయుదనియు అడిగెదరు.

సెలవుచట్టము

ప్రకారము ఇండియా రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభ్యులు గవర్నరునున్నగువారెవరైన సెలవుమీద బోవుచో వారికు ప్రయాణపుఖర్చును శీతములు భృతులను భారతప్రభుత్వాదాయమునుండి ఇచ్చుటకు సోమవారమునాడు రిచర్డ్స్ గారొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు.

మిమండలి సైనిక పరిశీలనము

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము

పారిస్, జూన్ 30:—మిమండలి సైనిక పరిశీలన మునుగూర్చి జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము పారిస్ ను చేరెననియు ఒక సెలవ్యవధి నీయవలెననియు ముఖ్యమంత్రి మూడువరకులను గూరి రనియు హ్యూవాన్ పార్లు తెలుపుచున్నవి.

కర్నూ రహస్య సంభాషణలు

లాయిడ్ జార్జిగారి ఖండనము

లండన్, జూన్ 28:—మరలలిబరల్స్ సిద్ధాంతములను బల పరిచి అమలులో పెట్టుటకు లాయిడ్ జార్జిగారు సంగంభము నారంభించిరి. కార్మిక పక్షమువారు అధికారము స్వీకరించినపు డు రహస్యపు ప్రసంగముల నెత్తివేసెదమని వాగ్దత్తమొనర్చిరి. కాని హెరియటు మగ్డనాల్డగారు చేసిన ప్రసంగములకంటె ఎక్కువరహస్యపు ప్రసంగములు లేవు. ఉండబోవు ఇంతకంటె వేరొక అన్వాయముండ బోదు కాని నిజమును జెప్పకతప్పదు. ఎంతవరలో లండనుసభ్యులగిరినంతమంచిది ప్రాంసు జర్మనీకలిసి ఫనిజేయుటకు పూనుకొనుట మంచిది. లిబరల్స్ కార్మికమును కార్మికులుటోరిలునుదొంగిలించిరి. లిబరల్స్ ను జంపి వారిపద్ధతులను పంపొన జూచుచున్నారని లాయిడ్ జార్జిగారు ఖండించిరి.

రూపు వ్యయము

ను ప్రెంచి పార్లమెంటువారంగీకరించిరి. ప్రతిపక్షులం జరుగు అంగీకరించిరి. ఒక్కొక్క మూనిసిపల్లు మాత్రము అంగీకరింప లేదు. రూపును ఖాళీ చేయవలెననిరి.

తక్షణము రూపును ఖాళీజేయు టపాన్యమని హెరియటుగారు తెలియచేసిరి. ఇదివఱపరిహరములకును జర్మను ఉపద్రవము లేకుండుటకును అవసరమనిరి. రూపు వ్యయమును అంగీకరించుటచే రూపు ఆక్రమణవిధానము సంగీకరించిన అర్థము గాదు. రాబోవు అంతర్విత్తమండలి రాయబారములు ప్రారంభ మగువరకు రూపులో యుక్తమునకుబూర్జుమున్న పరిస్థితులను ప్రవేశపెట్టుట అవసరమనిరి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆధ్వర్య పదవి

వజాఖి ప్రాయమును గనుగొనవలెననుట యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు జాతిసమితిలో జేరువిషయమై ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనవలెననియు కొన్నివరకులను గూరవలెననియు అంతర్జాతీయసహకార పద్ధతిని ఆపరిచింపవలెననియు భూసైనికదళములను, నౌకాదళములను బొత్తుగ తగ్గించవలెననియు సైనిక సామగ్రిని తగ్గించువిషయమై అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను చేసికొనవలెననియు ఎవరైన దండెత్తించినపుడును, బెడగించినపుడును దప్ప మనంతట మనము యుద్ధము నల్పవలెనన్న ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనవలెననియు ఆసియా వాసులను వలసరానియకుండ జేయవలెననియు ప్రజాసామ్యసంఘమువారు నూచింప అయ్యది వీరిచే అంగీకరింపబడెను.

రాచపండు నివారణము

రాచపండు నివారణార్థము ఇండియా ప్రభుత్వము వారు పనివాండ్ర ఆరోగ్యమునకు భంగము రాకుండ తగినంత కాపులను జేయుటకు ప్రయత్నించవలెనని అంతర్జాతీయ కార్మికసభవారే నియమించబడిన ప్రతినిధులు తెలియజేసిరి. సంస్థానమెద్దియు ఈబాధ్యతను వహించక పోవుటచే ఇట్లు జేసిరి.

అంతర్జాతీయ సహకారసభకు భారత ప్రతినిధులుగ ఆట్రంట్స్ లు, మోతాగాల్లు వెడలెదరు.

ఇటలీ మంత్రివర్గము

రాజీనామా నిచ్చుట

రోము, జూన్ 30:—విద్యాశాఖ, పబ్లికువర్క్స్, నేషనలు ఎకనమి శాఖామంత్రుల రాజీనామాలు ఇటలీరాజు అంగీకరించెను. నీనీరు ముసోస్సోనీగారి మాన్యప్రకారము ఒక దేవుట్టి ఇద్దగు సెనెటరులు వీరి స్థానే నియమింపబడిరి.

భారతదేశమునను హోమమురూలు

కార్మిక పక్షము వారు ప్రభుత్వమున కొత్తిడి

గలుగ జేయుట

లండన్, జూన్ 27:—నిన్నటిదినము జాతీయ విత్తక్త సంఘమువారును, జాతీయ కార్మిక పక్షమువారును సమావేశమై భారతదేశమునను గూర్చి చాలవరకు ఆలోచించిరి. భారతదేశమునకు 10 ఏండ్లలోపుగనే హోమరూలు నియవలెనని స్పష్టి గారును ఇతరులును ప్రభుత్వమువారికి ఒత్తిడిని గలుగ జేయుటకు నిశ్చయించుచు నిరి. పరిస్థితుల సందిగ్ధావస్థను అందరు గ్రహించిరి. డొమినియను హోమరూలు భారతీయుల కీయవలెనని పిరండును బలపరచెదరు.

సంయుక్త కార్మిక పక్షమువారు భారతదేశమునను లన్నిటిని స్వయముగ గనుగొనుటకు కొందరు ప్రతినిధులను బంపెదమని ప్రమాణులు గొంద రనుకొనుచున్నారట.

ఈరాయబారలను బంపించగోరు బ్రిటిషు కార్మిక పక్షము వారికి భారత రాజకీయవేత్తలందరును గలసి ఆలస్యము లేకుండ ఆహ్వానము నంపు జనవరము.

ఇండియా కార్యాలయము

ఉపాధ్యక్షపదవికి సహిబుజదా అప్రబు అహ్మదు ఖాన్ గారిని నియమించిరి. సర్ విలియం మ్యూన్ గారి స్థానే తాత్కాలికముగ సర్ ఆర్థుర్ హ్యూజుగారిని నియమించిరి.

కనడా తపానమై

కనడాతపానాఖయంగు సమ్మె గట్టినవా రందుగను తమ కష్టములను గూర్చి విచారించెదమని మంత్రి అభయ షెంస గుటచే అందరును పనిలో జేరుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

వివిధాలోకతవ

భయంకరపరిస్థితులు

లండన్, జూన్ 29:—రాత్రి 8.35. రషియాలో పంటలు మంటగల సెననియు పరిస్థితులు భయంకరముగ నున్నవని యు తెలియుచున్నది. ముఖ్యముగ ఓల్గా రాష్ట్రమున రైతులు పశువులను అతిచచ్చుకరలకువిక్రయించుకొని మరల 1921 సంవత్సరములోవచ్చిన కతవు వచ్చుననుభయముతో ధాన్యమునుకొని దాచుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట.

అధినివేశ భారత సంఘము

లండన్, జూన్ 30:—అధినివేశ భారత సంఘమువారు తమ పనిని జూలైలో పూర్తి చేసెదరు. భారత సభ్యులు ఇండియాకు ఆగస్టు మొదటి తేదీని బయలుదేరెదరు. ఇంతవరకు అధినివేశ కార్యాలయమువారిలో సిద్ధాంతములనే చర్చించిరి. ఇప్పుడు వివరములన్నిటిని చర్చించెదరు.

సార్యభౌముడు హోమోజి సుల్తానుకు దర్శన మిచ్చెను.

ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు

నెగ్గు సూచనలు

లండన్, జూన్ 29:—రాత్రి 8.35 ప్రభువులసభలో చర్చ ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు వాదులకు. ఎంతయు ప్రోత్సలము గను ప్రోత్సాహకరముగ నుండునని లాంగు ప్రభువనుచున్నారట. మనము నెమ్మదిగ వదలక పనిజేయవలెననియు మనకు నిజయము తప్పదనియు లాంగు ప్రభువు తెలియజేసెను.

బెంగాలు-నాగపూరు రైల్వేకు 37 ఇంజనులు గానలే పని ఆరంభింపు గుర్తు కంపెనీక ఆర్డరుల నిచ్చిరి.

జాబులు

పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోపసంఘము

ఈనెల 20 తేదీ శుక్రవారము రోజున బెజవాడలో జరిగిన శ్రీనాథస్వామి సూర్యకార్యాలయగారి కుమార్తె వివాహము సందర్భమున మహాత్మాగాంధీ పూజానిధికి శ్రీవారు ఇరవై రూపాయలున్నూ వారివియ్యంతులు కానూరి వీరభద్రేశ్వరరావుగారు నాలుగూపాయలున్నూ సమర్పించిరి.

గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావు,
స. కార్యదర్శి.
బెజవాడ 28.6.24.

పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోపసంఘము

ఈనెల 27వ తేదీ శుక్రవారము ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోపసంఘసభ జూలై నెల 2వ తేదీ జరుగునని పొరబాటున ప్రకటించబడినది.

పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోపసంఘసభ జూలై నెల 7వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బెజవాడలో శ్రీఅయ్యదేవకాళేశ్వరరావుగారి ఇంట్లో సమావేశమగున సభ్యులెల్లరు తప్పకదయచేయ బ్రార్థితులు.

చర్యనీయాంశములు, — (1) ఎన్నికలు పూర్తిచేయని ఫిర్యాలు ఎన్నికలవిషయము (2) ఈనెల 27 వ తేదీన అనామ్యు దాశాదులో జరుగు అ. భా. కాం. సంఘసమావేశమునందును, జలయి 5వ తేదీన బెజవాడలో జరుగు ఆం. రా. కాం. సంఘసమావేశమునందును తీర్మానింపబడు విషయముల నాలోచించి కార్యరూపమున బెట్టుట. (3) ఇతర ముఖ్యవిషయములు. బెజవాడ } గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావు,
28. 6. 24 } స. కార్యదర్శి.

శ్రీకృష్ణాశ్రమము-వెదపాలెం

శ్రీకృష్ణాశ్రమము స్థాపించిది మొదలు మా కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు ఆభ్యుదయముగానున్న మహారాజుగారి ఉన్నత ఆశీర్వాదములకు పంతులుగారు ప్రస్తుతము రిజిస్టరు చేసిన సమయములో కార్యాగ్రహమునందుండినందున అప్పుడువారిని ప్రత్యేక గౌరవములతో విడుదలచేయబడినది.

మా ప్రార్థననంగీకరించి వారు ప్రత్యేక గౌరవములతో ఇప్పుడు అంగీకరించినందున కంఠనములతో వారిని ఒక ధర్మకర్తగా ఎన్నుకొనడమైనది.

మా జోర్డింగు హాసులో 30 మందివిద్యార్థులు భక్తి ఆయురంతులను, అందులో ముగ్గురు, బాలికలుగానున్నందునకు సంతోషించుచున్నాము.

1925 సం॥ జనవరి నెలనుండి 100 గురు పంచమవిద్యార్థులకు అన్నవసతి యేర్పరచుటకు ఇప్పటినుండియే ప్రయత్నించుచున్నాము. నూరుగురుకు జొన్న అన్నము వెట్టు పక్షమున రోజు 1 కి రు 12-0-0 లు ఖర్చు అవునని లెక్కలవలన తెలిసినది. సంవత్సరమునకుపన్నెండురూపాయలచొప్పున అనగా సంవత్సరములో ఒక్కరోజు ఖర్చుభరింప గల గృహస్థులు 366 మంది కుడదవలసియున్నారు. అనేకమంది స్నేహితులతో యీ విషయము ప్రస్తావించగా ఈపద్ధతి చాల తేలికయైనదాయు, ఉత్తమమైనదనియు, సహాయము చేసెదమనియు చెప్పవచ్చును. వనూలుపని ప్రారంభించినాము. గుంటూరువాస్తవ్యులు వింజయూరి భాగనాచార్యులు గారు, శీరం వెంకటసుబ్బారావు నాయుడుగారు, రోజు 1 కి 12-0-0 రూపాయల చొప్పున సహాయముచేయుపద్ధతిని మాకుచేప్పిన భాగనాచార్యులు గారికి వందనము లర్పించుచున్నాము.

నూరుమందికి అన్నవసతి యేర్పరచుటకు 366 మంది చందాదారులు కుడురుటకు చాలకాలము పట్టునగదా! ఈలోపుగా యిప్పుడు బోర్డింగులోనున్న 31 మంది విద్యార్థులకు అన్నపు ఖర్చుక్రింద నెల 1 కి 150 0-0 రూపాయల చొప్పున, ఉపాధ్యాయుల జీతములక్రింద నెల 1 కి 60 0-0 రూపాయల చొప్పున మొత్తము నెల 1 కి 210 0-0 చొప్పున ఒక్క సంవత్సరమునకు అగుఖర్చును యిప్పించువని రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరినాము. వారివద్ద నిలువయున్న పంచమనిధినుండి సహాయముచేయు పద్ధతిన, మేముప్రస్తుతము పెద్దపనిని దిగులులేకుండా సాగించుటకు అనకాపమిచ్చినా రగడుదా. ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘసభ్యులందరిని యీసహాయము చేయగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

పుతుంబాక - సీతారామయ్య,
నల్లపాటి హనుమంతురావు,
భర్తృకర్త.

పందిళ్ల పల్లి

వైశ్యులు నగరమునువిడచిపెట్టుట

పందిళ్ల పల్లి బాపట్లతాలూకాలో జేరిన ఒక చిన్న గ్రామము. ఇచ్చట వైశ్యులు రెడ్లు, బలిజలు, దేవాంగులు, బ్రాహ్మణులు యెక్కువగానున్నారు. మామూలుప్రకారం రుధిరోద్ధారనామ సంక్రమం వైశ్రమాసములో శ్రీరామ పుట్టినదని జరిగినవెంటనే సప్తహమకూడా యేర్పాటు చేసి బలిజలు బ్రాహ్మణులు మాత్రమే ధనమువ్యయముచేసి జరిగించిరి. అసప్తహమకూడలలో రెడ్లు దేవాంగులు కలసి శ్రీరామలింగస్వామికి కళ్యాణము హోర్వములు జరిగించిరి. కళ్యాణపుత్తనము అనంతరము వసంతపుత్తనము సప్తహమ జరుగువలయునని చెల్లసమయమున రెడ్లు దేవాంగులకును బలిజలు బ్రాహ్మణులకును చిరకాలము నుండి ప్రబలమన్న అంతకలహముల ప్రేరేపణలన ఉభయపార్టీలవారికి గొప్పదొమ్మి జరిగి అందు రెడ్లసంఘమునకు తెందిన గ్రామాధికారి తనచేత తుపాకినిదాల్చి యెరుది వారిపై ప్రేరేపించెను. భగవదనుగ్రహముచే నెవరును మరణింపలేదు. కాని ఉభయకక్షిదార్లకు పెబ్బులతగిలి ధనవ్యయము అయినది. సర్కారువారి న్యాయస్థానములలో యొకరికొకరు తెచ్చుకొనిన యభియోగములను కొట్టివేసిరి. తదుపరి గ్రామములో పుణ్యము తెగలువారు తమతమ అంతకలహమును మరచి మేకాభిప్రాయాలై రాజినేర్పరచుకొని పిదప అందరు యేకమై తమకై ధనవ్యయము రు 9207.0-0 లలో కొంతభాగము వైశ్యసంఘమువారివద్ద నుండి వనూలు చేసికొనవలయునని యేకాభిప్రాయాలై పెద్దకెట్టిని హెచ్చరించిరి. మాకుయేమియుసంబంధములేనివ్యవహారములలో కాబడిన ఖర్చులలో మేము భాగము భరించుకొనజాలమని వారు జవాబు యిచ్చియుండిరి. కాబడిన ధనవ్యయములో కొంత భాగము వైశ్యులవద్దనుండి తప్పక వైశ్యసంఘమునకు ఉద్దేశ్యము పుణ్యపాత్రీలవారికి కలిగినందున అందరు యేకమై వైశ్యులకు వత్తిడిచేయ మొదలిడిరి. వైశ్యులు డబ్బుయిచ్చుటకు తమయశస్సులను దృఢముగా తెలిపిన హేతువుచే అందరు క్రోధావేశపూరితులై వైశ్యుల నెటులయిననంచించి బాధింపవలయునని దురుద్దేశ్యముతోనుండిరి. 26.6.24 తేదీన నూర్యాస్తమాన మైనపిదప నల్లగారికి పిల్లలోపరుండిన వైశ్యులప్రక్కలలో మాలవాండ్రును వెల్లికూర్పుండమనియు పంచుకొనమనియు బాధించి కొందరు పంచములను పంప, వారు అట్లుగావించిరి. వైశ్యులను మంచి నీటికై యూరించుటలకు నందు మాకులకడకు బోవుమంద తక్కువకులమువాండ్రుచేత తాకునట్లుచేసిరి. బజారులో మాలచేత వైశ్యులకు దూషించునట్లుచేసిరి. ఇటువంటి స్వల్పదుండగములతో తృప్తికొందక వైశ్యులకు యెటులయిన ధనవ్యయము కలిగింప నెంచి 28.5.24 తేదీ బంకిపాటునలె సాయంత్రం ప్రార్థనాసమయములో వైశ్యులయిండ్లపైకి దుమికి కొన్ని యిండ్లతలుపులు పగలుకొట్టిన్నీ లూటిచేయియొందరన కొట్టియు కొన్నిచిల్లరదుకాణములమీదపడి వస్తువులదోమకొని బజారులంతయు లూటిచేయవలసి ప్రతిజ్ఞపూరిరి. పాపము వైశ్యులు పిలువయినంత వరకు తలుపులువేసికొని లోపలదాగి యెట్టులులా తమప్రాణములను దక్కించుకొనిరి. బయటకునుపించిన వైశ్యులనుకొట్టి బాధించిరి. అప్పటినుండి వైశ్యులయిండ్లను దోచుకొనిపోవువలసి బాపట్లముగా బాధించిరి. వైశ్యుల క్రంకండ్ల గామమును వెల్లిండించుచుండిరి. ఈ దారుణకృత్యములకు తాళిబాలక వైశ్యులు గ్రామములో కాపురములు చేయజాలక భయకంపితులై కొంపలవిడనాడి చేరువనున్న పొరుగునలందు నివాసముల నేర్పరుచుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారు తగునిచారణచేసి ఈ వైశ్యుల బాధలు తొలగింపజేయ బ్రార్థించుచున్నాను.

మేకు మల్లసాహెబు

శ్రీరామ సప్తహము

అనంతపురముజిల్లా కళ్యాణదుర్గమున మొదటి శ్రీరామ సప్తహమును జరిపిన కాకినాడ వాస్తవ్యులు శ్రీయంత లింగరాజులుగారు తిరిగి రెండవ సప్తహమును వెంటనే గ్రామప్రముఖుల సత్సహాయములన అతివైభవముగా జరుపుచున్నారు. నిత్యము అనేకమందికి అన్నదానముచేయుచున్నారు.

శ్రీయంత లింగరాజులుగారు తత్వబోధసారము ననుసరించి మూలముగా సప్తహమును యిచ్చటనే జరుపుటకు మోక్షాటలు కాబడినవి.

కళ్యాణదుర్గం } సోంపల్లి, వెంకటరమణయ్యచౌదరి.
28-6-24 }

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

ఆ 1924 సం॥ రం జూలై 5 తేదీన బెజవాడలో మధ్యాహ్నము సమావేశమగు నూతన ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘసభలో చర్చింపబడువిషయములు.

జూలై 6 వ తేదీన నూతన ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసభ జరుగును.

1. రాష్ట్ర సంఘోద్యోగులయొక్కయు, నూతనకార్యనిర్వాహకసభ్యులయొక్కయు, యెన్నికలు.
2. 1928-24 సంవత్సరపు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘముయొక్క ఆదాయవ్యయపట్టికను చదివి యామోదించుట.
3. నూతనసంవత్సరమున జరగవలసిన కార్యక్రమము.
4. కాఖావిభజనము... ఉపసంఘములనిర్మాణము మున్నగునవి.
5. దేశారాధకబృందము
6. గాంధీ పూజానిధికి నంబంధించిన కొన్ని నిర్ణయాలు.
7. బెల్గాములో జరగబోవు 39 వ దేశీయమహాసభకు అభ్యుదయగ నుండగువాని నామములు నూచించుట.
8. స్మారకచిహ్న స్థాపనమునుగూర్చి ఆహ్వానసంఘము వారితీర్మానము.
9. ఆంధ్రరాష్ట్రమునుండి సహాయమునుగోరుచు వైశ్యము సత్కార్యక్రమమునుండి వచ్చినశేఖ.
10. కారదాని తేలమునకు ధనసహాయమునుగోరుచు నిశే తనకార్యదర్శినియగు శ్రీమతిలక్ష్మీబాయిమ్మగారు ప్రాసినశేఖ.
11. వారిజిల్లాలో మాద్యులపాతకాల నిర్మాణమునకై రు 3000- లు మంజూరు చేయవలసినదని యడుగుచు తూర్పుకృష్ణా జాతీయోపసంఘమువారు పంపినవర్తమాను.
12. ఒంగోలు తాలూకాను నెల్లూరుజిల్లాలో కలుపుచి విషయమును గూర్చియు పూజానిధిసహకార్యోధులను పూజానిధిలోనుండి ఖర్చుపెట్టుటకు గుంటూరుజిల్లాసంఘమువారు చేసిపంపినతీర్మానము.
13. శిష్టా సోదరులశేఖ.
14. జాతీయవిద్యనుగురించిన ఉపసంఘమువారియొక్క నిశేధిక.
15. సభ్యు లుపసాదించబోవు తీర్మానములు. శ్రీ. గార్ల పాటి హనుమంతరావుగారు పార్లమెంటు ఆమోద్యార్థంగా, శనివారపు సుబ్బారావుగారు, ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు, పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు మున్నగువారు.
16. శ్రీకృష్ణాశ్రమధర్మకర్తలగు శ్రీనల్లపాటి శాను మంతరావుగారు పంచమబోర్డింగుకు ఒక్కసంవత్సరమునకు సరిపోవు రు 2500/-లు సహాయము చేయవలసినదని పంపిన వర్తమాను.
17. ఇతరవిషయములు.

మ.రా. — నూతనరాష్ట్రసంఘసభ ప్రారంభింపక పూర్వము సభ్యులు నిరుటిసంవత్సరము బాకియున్న బాపట్ల, యీ సంవత్సరపుచందా చెల్లించనిచే సభలో పాల్గొనుటకుపిలువెడు.

బెజవాడ } వేలూరి న్యాయరామయ్య
25.6.24 } సహాయకార్యదర్శి

వకటన

యేలూరుతాలూకా గోకినెపల్లి కాపురములు దిగవల్లి నాగభూషణరాయుడుగారి కుమారుడు రామమూర్తి పేరమయేలూరు తాలూకా పుష్పాలవారిగూడెం మొఖాసాదారులేలు యేలూరి వెంకటసుబ్బయ్యగారి భార్య బుచ్చమ్మగారు నెల 1 కి నూటికి రు 0 12 0 చొ॥ న వడ్డితో రు 1700 పదిహేడువందలరూపాయలకు వ్రాయించియిచ్చిన ప్రామిషికోటు మింజుమలె వనూలుఅయిన రు 200 రెండువందల రూపాయలు గాక మిగతా బాకియున్నది సదరునోటు యెవరికి నేమట్రాన్సుఫరుచెయ్యలేదు. యితరులకు ఆనోటు వుపయోగించదు. చెల్లుబడికారు. సదరు నోటు యిందుమూలంగా రద్దుపర్చినాను గనుక సమస్తమైనవారికి తెలియపర్చడమైనది.

23 6-24 దిగవల్లి రామమూర్తి

కఫహారిచూరము

ఇన్నిడల్లి 1 కి 0-0-0 (6 డబ్బీల మయగలది) 1 కి రు 2-0-0

ఈ చార్జును రుమాంతరలచే చేయబడినది.

శిష్ట, ఉబ్బరము, కాకినాడ, శ్రేష్టజ్వరము మొదలగువానికి యిగురు ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.

అమ్మి కొంకనం కిరీ. మరకగాను బొంగిబాము.

బోర్ని విక్రమ కుట్ర నేరస్థులు

కాన్పూరు జయిలులో శిక్ష సనుభవించుచుండుట

తన తమ రాష్ట్రమునకు మార్చవలెనని గోరుట

కాన్పూరు, జూన్ 30.—గోలపదినములకు పూర్వము పార్వభౌమనిపై కత్తికట్టిన నేరముక్రింద శిక్షింపబడిన నల్లరును కాన్పూరు జయిలులో లిఫ్ట్ కుట్ర సనుభవించుచున్నారు. వీరు తమతమ రాష్ట్రముల జయిళ్లకు మార్చబడవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. సంయుక్త పరగణాల వాతావరణస్థితి తమ ఆరోగ్యమునకు సరిపోవుటచేదను కారణమును చెలిపిరి. వీరిలో శిక్షితుల కందరికిని స్వంతకర్షుల మీద ప్రత్యేకతరగతి ఖయీ డిలుగ నాదరింపబడుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

7 సంవత్సరములనుండి కనబడకున్న

హంతకుడు పట్టవడుట

బొంబాయి జూన్ 30.—కైరాజిల్లా పోలీసు మాఫ రైంటునుండి జూన్ 30 వ తేదీతో వచ్చినసమాచార మిట్లు చెప్పుచున్నది:—కైరాలో ప్రాతరుండిగిడును హంతకుడును అగుదావ్యూలా అను పేరుగలవాడు 7 సంవత్సరములనుండి యేమైపోయినో కనబడక నిన్న రాత్రి తనదగ్గర రెండు అరలుగల తుపాకియు ఒక డేరియాయును ఉన్నప్పటికిని పోలీసువారితో బాహాబాహి పోరాడి ప్రాణములతో పట్టునడెను. ప్రాణనష్ట మేమియు జరగలేదు. మందుగుండుసామానును ఆయుధము లును కొంత డబ్బును వానిదగ్గర దొరికెను. (అ. ప్రె.)

గాంధీపూజానిధి

గంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ ఆధ్వర్యమున కన్నె గంటి మ్యానాగాయమునాటిచౌదరి, గాదిరాజు లక్ష్మీక రా యణ, నాగెళ్ల కృష్ణయ్యచౌదరిగాల్లు ఈవల 15 తేదీనుండి తెనాలి తాలూకాలో ప్యటనము గావించి యాదిగువ నుదహరించిన గ్రామాదులకు వెళ్లి యాదిగువ దాఖలా గాంధీ పూజానిధి వాగ్దానముగ నైకాని 21 తేదీకి యిల్లుచేరి.

	వాగ్దానములు	వసూళ్లు
అయినగరపాడు	120-4-0	110-4-0
పినపాడు	28-0-0	16-0-0
చినరావుల	6-0-0	4-0-0
కూచిపూడి	79-0-0	72-0-0
యలగూరు	120-0-0	120-0-0
అప్పలూరు	127-4-0	119-8-0
గోవాడ	10-0-0	82-12-0
ఎలమిట్టు	199-1-0	93-0-0
పాంచాలపురం	10-0-0	19-0-0
ఇంటూరు	100-0-0	
పేపట్టు	100-0-0	
బూడపాడు	100-0-0	
	1' 88-12-0	644-8-0

నై సంఘమువారు తిరిగి యీవల 10 తేదీనుండి మిగతా గ్రామాదులకు బయలుదేరెదరు.

చానలి సోమయ్య.

తమాషాలు

ఇన్స్పెక్టరును ఏజెంటు

ఇన్స్పెక్టరును ఏజెంటు, పెన్షనును ప్యూ నొకరిని నమ్మించుటపై తంటాలుపడుచు ఈరితిని చెప్పెను. "ఇన్స్పెక్టరు అంత లాభకరమయినది ఇంకోటిలేదు. ఇన్స్పెక్టరును తేయివారు వట్టి దొర్లాగులు. నా భార్యకిచ్చేబట్టుగా పదివేలరూపాయలకు వేసిన పాలనీ నావద్ద కలదు.

పెద్దమనిషి:—ఇక ప్రసంగించాలిందు నీవీంకా శీవించి ఉన్నావుగదా. నీ భార్య కేం సభాధానం చెప్పుతావు?

దంతపు దువ్వెన

అంగడివాడు:—ఈదంతపు దువ్వెన ఎంతమంచిది అనుకున్నాడు? దీనిని వంచవచ్చును. చుట్టవచ్చును. కిందపడితే నగలదు. ఇంకా.....

రామయ్య:—అంతా బాగందిగాని, దువ్వెనోడానికి పనికివస్తుందాండి?

గా ర డీ ప్ర యో జ నం

గారడీవాడు ఒక స్త్రీని పెట్టెలోపెట్టి వైన మూత వేసెను. మల్లి తెరిచేటప్పటికి స్త్రీ అదృశ్యమై రెండు చీరలు మాత్రముండెను. ఆట అయినతరువాత గారడీవాని దగ్గరకు ఒక పల్లెటూవాను పోయి అయ్యా నా పెండ్లాన్ని పెట్టెలోపెట్టితే మాయం చెయ్యగలవా అని అడిగెను.

గారడీవాడు—తప్పకుండా చెయ్యగలను. అయితే నీకు పెండ్లాం అంటే వినుక పుట్టిందా యేమి?

పల్లెటూరివాడు—అవును అనుకుని, రెండుచీరలు తెచ్చుని నా పెండ్లాం వేధిస్తుంది. అందుకోసం కొనకుండా తప్పుతుండేమో అని అడిగాను.

సం గీ తం

పాటకుడు—నాసంగీతం హాళంతా వినిపించిందా.

ప్రేక్షకుడు—వినిపించడమేమిటి చెపులుగింగురెత్తి చాలా మంది బయటకు బోయారు.

గొం తె మ్మ కో రిక

కృష్ణయ్య—గంట కొట్టంగానే కాకరు వచ్చి చెప్పినపని చేస్తుంటే, ఎంత హాయిగా ఉంటుందనుకొన్నాడు?

రామయ్య—అయితే మీకు కాకరు ఉన్నాడా?

కృష్ణయ్య—నాకరులేదు గాని, గంటమాత్రం ఉంది.

పొడుపు

నోరుతెరిస్తే మాయమయ్యేది ఏమిటి?

మానం.

విసుగు

నాటకం కొంచెంసేపు జూనేటప్పటికే భర్తకు విసుగు పుట్టింది.

భర్త—(భార్యతో) ఇక నెళ్లుదాం పన్నావా?

భార్య—అప్పుడే వెళ్లితే డబ్బువందగ కాదా.

భర్త—ఇంకా వుంటే డాక్టరుగీజుగూడా ఇచ్చుకోవాలి.

సందేహం

ఉపన్యాసకుడు—మనము కష్టపడి పనిచేయకపోతే, భావిసంతతివాండ్లకు ద్రోహం చేసినవార మవుతాము.

సభ్యుడు—భావిసంతతివారికొరకు మన మెందుకు కష్టపడాలి? వాండ్లు మనకేం ఉపకారం చేసారో చెప్పండి, చూతాం.

సమృద్ధిహము

రు 12,000- అవహించుట రు 1000 బరిమానా యును 6 నెలల కరినశిక్షయు విధింపబడుట

సికింద్రాబాదు జూన్ 30:—ఇదివరకు ప్రజాశిక్షదాడుగానుండిన రామ్స్వర్నూపు 2వ కావలి సాములూ రు 12000 అవహరించినట్లు నేరము మోపబడిన విషయమున అసిస్టెంటు కాంటన్ మెంటు మేజిస్ట్రేటు హెచ్ కామియరు ట్రిపుగారు తీర్పు చెప్పిరి. ముద్దాయికి వేయిరూపాయల జరిమానాయును 6 నెలల కరినశిక్షయు విధింపబడెను. జరిమానా నీయకున్న మరిమాడునెలల కరినశిక్ష సనుభవించవలెను. (అ. ప్రె.)

బర్మాగవర్షురు

రంగూను జూన్ 30:—మేయిమోనుండి గవర్నరు జూలై 7 వ తేదీన బయలుదేరి మరుసటి దినమునకు రంగూను చేరును. (అ. ప్రె.)

నవనాగరికమునకు తగిన సాగినైన గాజులు

ఎస్ ర క ము గా జు లు

3, 4 సవరములలో తయారుచేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజూరిజత 1-3 రు. 10-0-0.

వట్టెలుతీర్చిన డైమండు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును.

మజూరి చేదారముతో సహా జత 1-3 రు. 10-0-0. సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

(2) 172, పుట్టుగలతందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1-0-0.

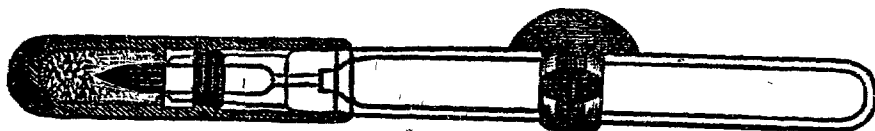
ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నెల్ ట్ ఫిల్లింగ్స్

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్ టిన్ వేనా

పాక టెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆస్టోరియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇవ్వుడివ్వుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలముగా బనాదరణీయముండుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆగేట్" కలము

2957

మానూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టాశి బదులు "ఆగేట్" గాజుతో నుకయోగించుట యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాతో ముంజినయెడల అందు నిమిషములకరకు చక్కగా వ్రాయును.

మొలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

ధనవంతులకు మాత్రమే?

అనంగ ప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలబడిన దపుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, అప్పులేకయే బాగుచేసి, కాశ్యతయవ్వనము నిచ్చుచు, కాస్త్రసమృద్ధిముగా తయారుచేసిన ఈవ్యామధము నిరపయోగమైనట్టి శిశువులలో కూడ క్రొత్తచగురుతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రజాలములత నూతనమాయను కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును. 30 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రు. 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రు. 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నె. 49 బందరువీధి, మదరాసు.